

Lauksaimnieku attieksme pret kooperatīvajām sabiedrībām

Aptaujas rezultāti

Saturs

Ievads:

- A. *Pētījuma mērķis*
- B. *Pētījuma veikšana*

I Informētība par LPKS

II LPKS novērtējums

III Kopsavilkums

Pētījuma mērķi

- ❑ Novērtēt lauksaimnieku attieksmi pret lauksaimnieku kooperatīvajām sabiedrībām,
- ❑ Novērtēt kooperācijas ideju kopumā un lauksaimnieku informētību par kooperāciju.

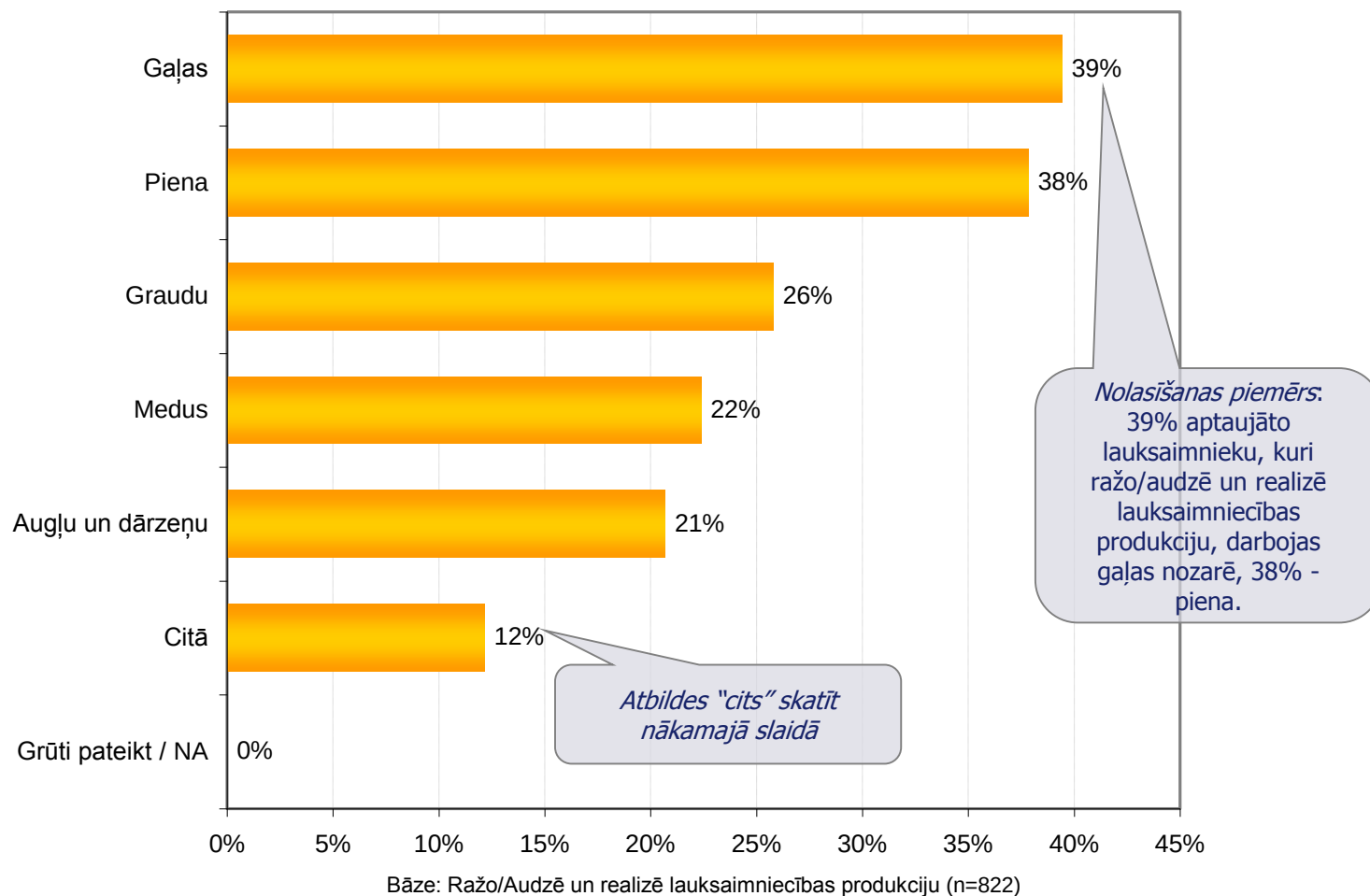
Pētījuma veikšana

- **Aptaujas veikšanas laiks:** 1.02. – 15.02.2011
- **Informācijas iegūšanas metodes** – CATI (computer assisted telephone interviews) telefonintervijas.
- **Mērķa grupa** – lauksaimnieki, kuri audzē/ražo un realizē lauksaimniecības produkciju
- **Pilnās intervijas, kas iekļautas analīzē** – 822.
- **Intervētāju skaits** – 14.

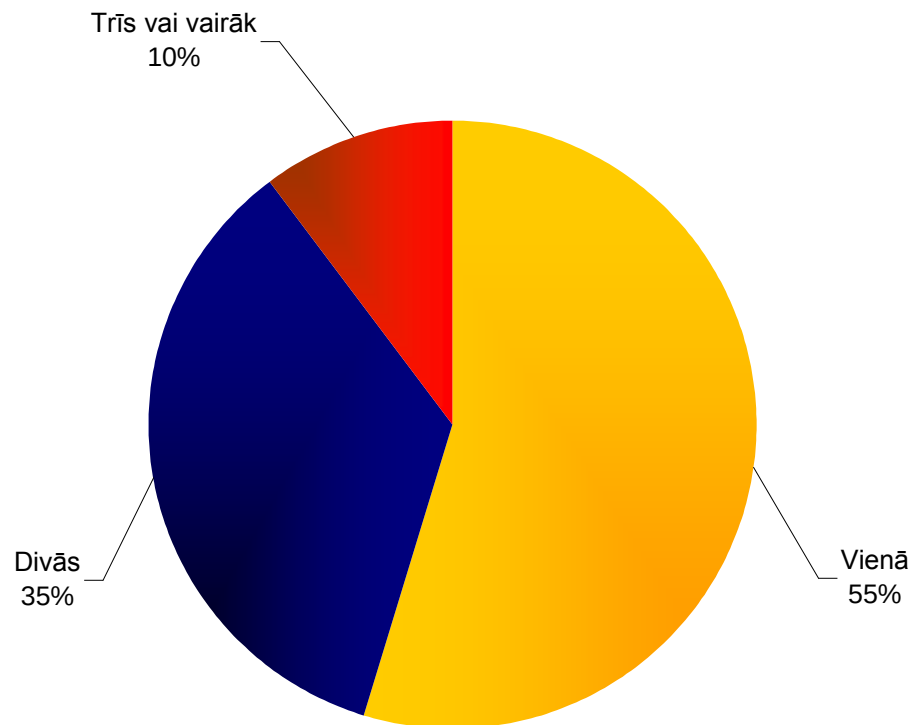
Pētījuma rezultāti

Lauksaimniecības nozare, kurā darbojas

Lauksaimniecību nozaru skaits, kurā darbojas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju (n=822)

Kādās lauksaimniecības nozarēs darbojas vienlaicīgi?

Nolasīšanas piemērs:
29% aptaujāto lauksaimnieku, kuri audzē/ražo un realizē lauksaimniecības produkciju un audzē graudus, darbojas piena nozarē, 11% nodarbojas ar biškopību.

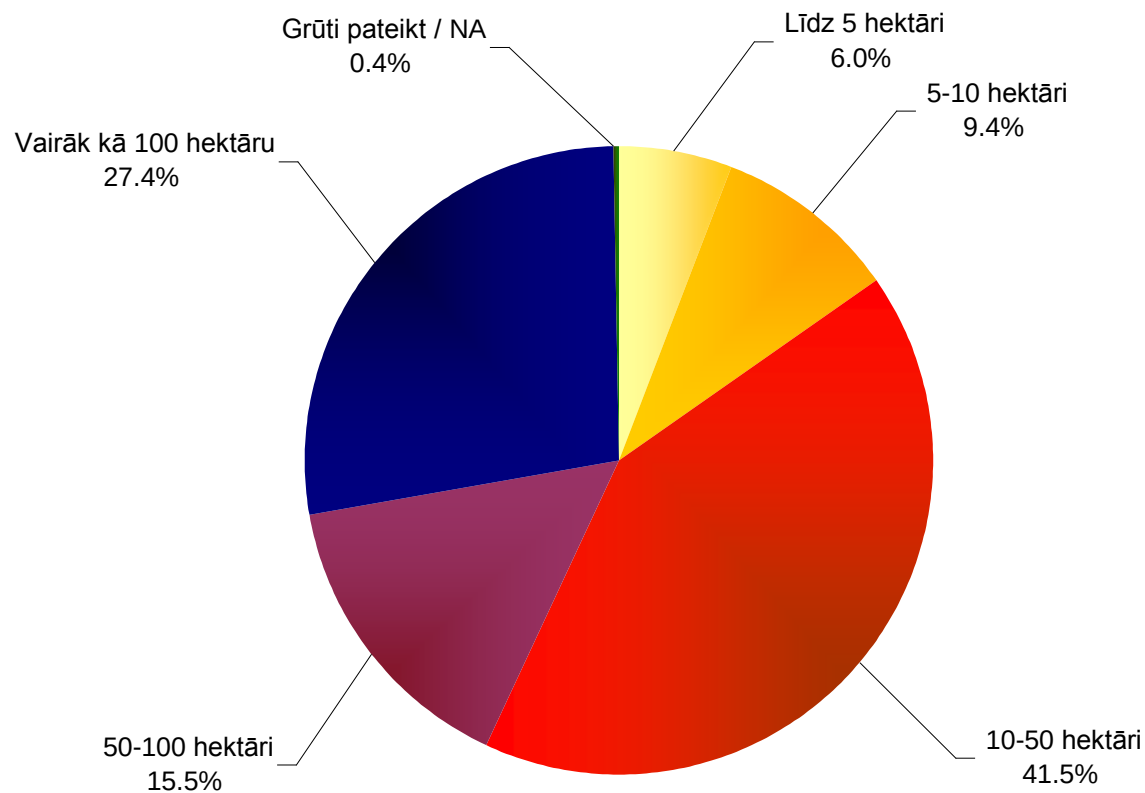
	Graudu (n=212)	Piena (n=311)	Medus (n=184)	Augļu un dārzeņu (n=170)	Gaļas (n=324)	Citā (n=100)
Graudu		20%	13%	20%	21%	27%
Piena	29%		9%	22%	49%	9%
Medus	11%	5%		20%	11%	22%
Augļu un dārzeņu	16%	12%	18%		15%	14%
Gaļas	32%	51%	20%	29%		21%
Citā	13%	3%	12%	8%	6%	
Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju (n=822)						

Puse aptaujāto lauksaimnieku, kuri nodarbojas ar piensaimniecību, nodarbojas arī ar gaļas lopu audzēšanu un otrādi.

Biškopji visretāk darbojas kādā citā nozarē.

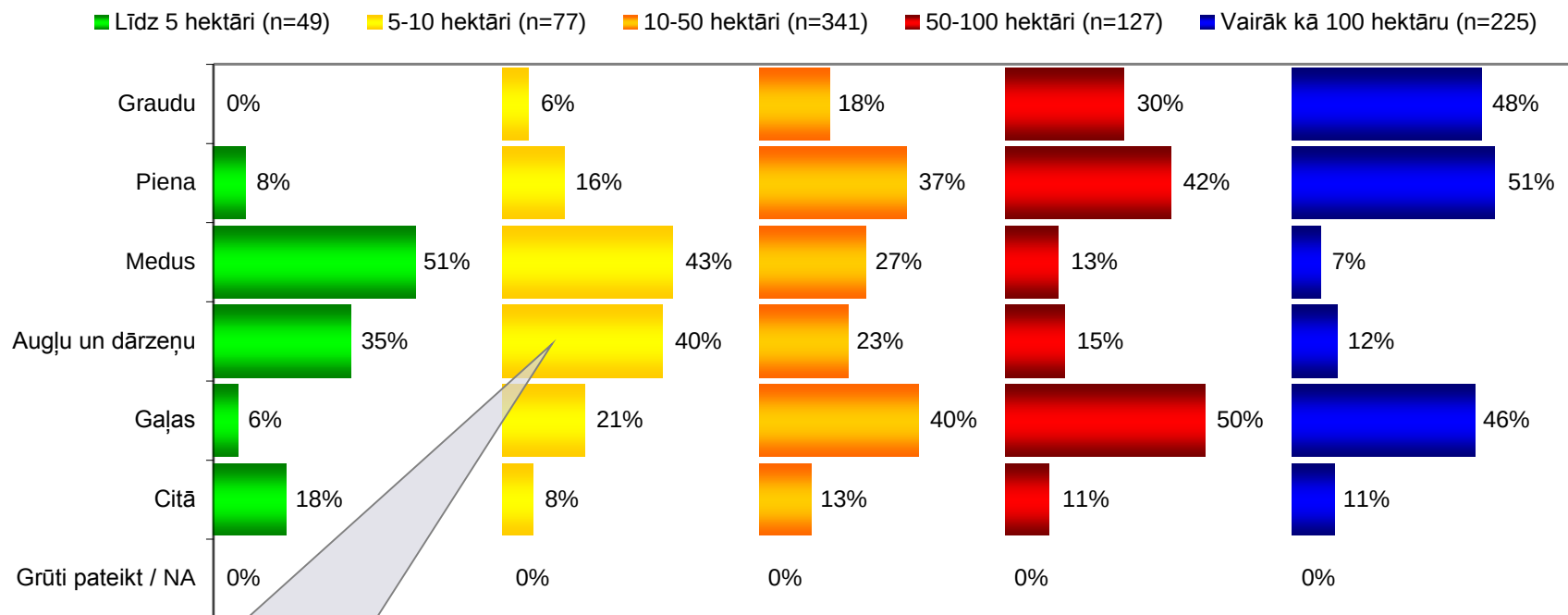
Lauksaimnieki, kuri nodarbojas ar augļkopību un dārzeņu audzēšanu darbojas dažādās nozarēs (20% nodarbojas ar graudkopību, 22% ar piena lopkopību utt).

Apsaimniekotā zemes platība hektāros

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju (n=822)

Lauksaimniecības nozare, kurā darbojas pēc apsaimniekotās zemes platības hektāros

Nolasīšanas piemērs: 40% aptaujāto lauksaimnieku, kuri ražo/audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, un kuru apsaimniekotā zemes platība ir 5 – 10ha nodarbojas ar augļkopību / dārzeņu audzēšanu.

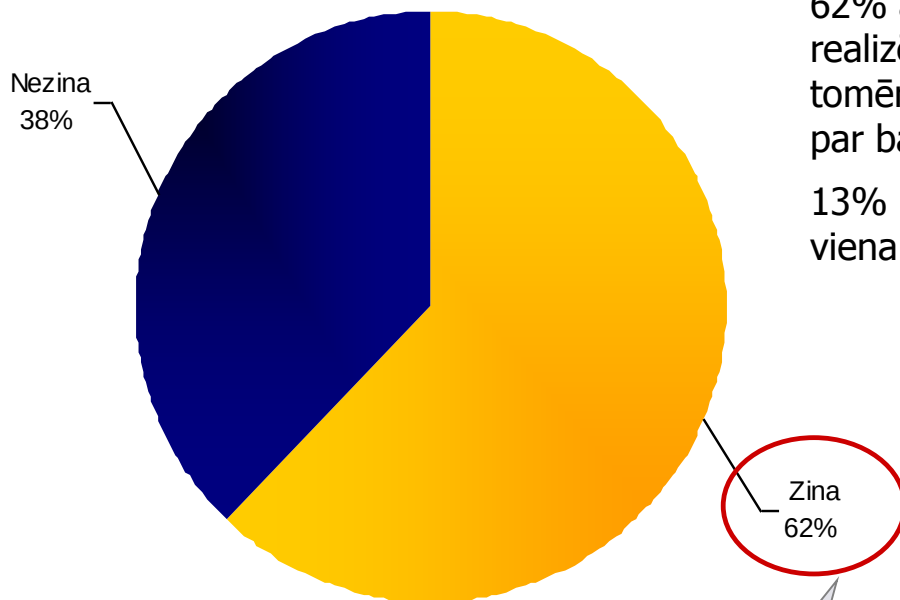
% no grupas
Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju

Nelieli zemes īpašnieki (līdz 10 ha) galvenokārt nodarbojas ar biškopību un augļkopību / dārzeņu audzēšanu. Ar graudkopību galvenokārt nodarbojas saimniecības, kurām pieder vairāk nekā 100 ha zemes. Tajā pašā laikā puse no viņiem paralēli darbojas arī ar lopkopību.

Informētība par LPKS

Vai zina, kas ir lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība (LPKS) un kāds ir balsu sadalījums tajā?

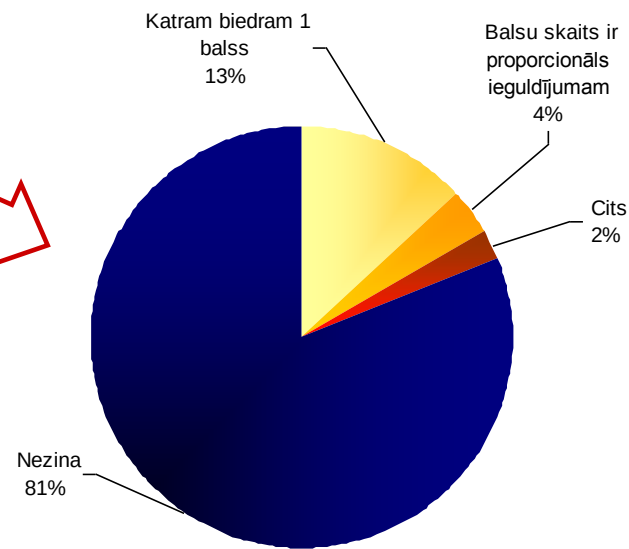

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju (n=822)

Biežāk par LPKS zina lauksaimnieki, kuri apsaimnieko vairāk kā 100ha zemes (78%),

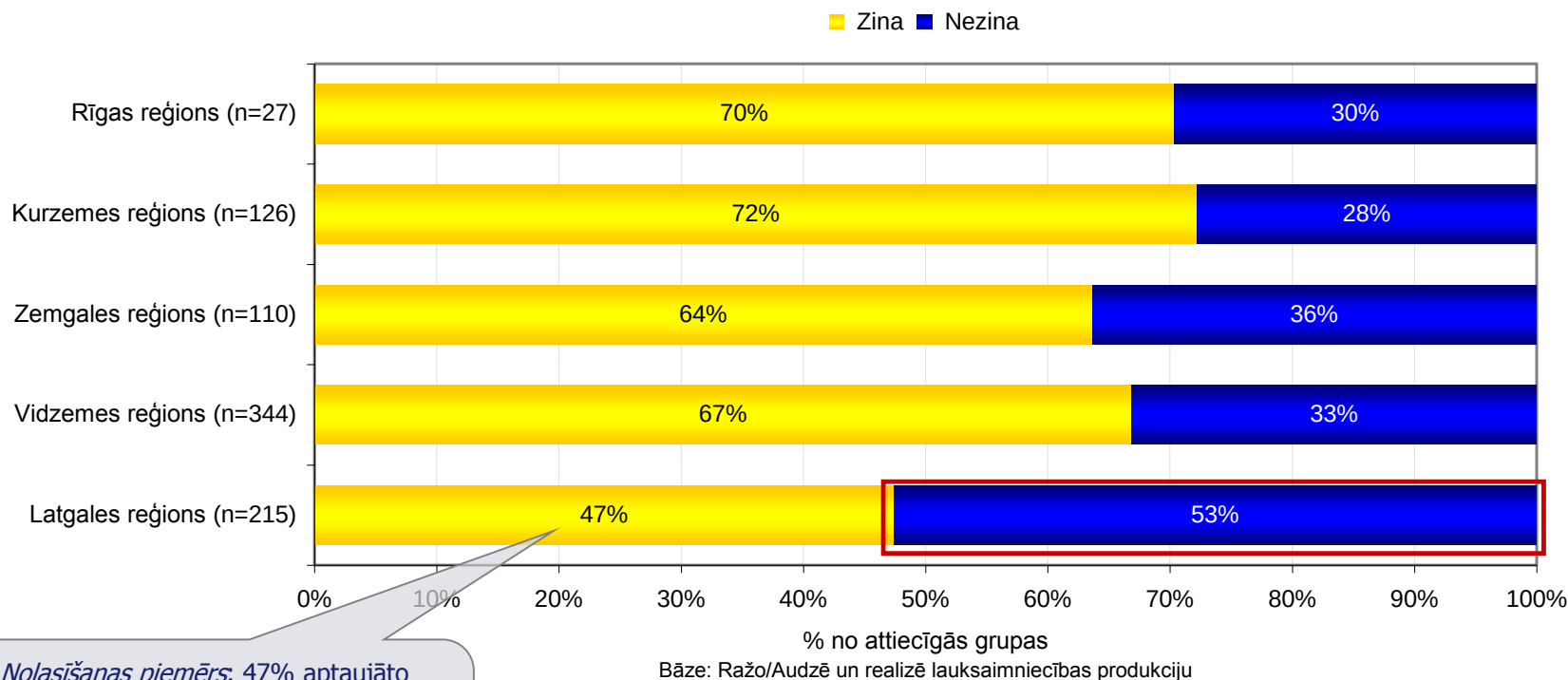
62% aptaujāto lauksaimnieku, kuri audzē/ražo un arī realizē lauksaimniecības produkciju, zina par LPKS, tomēr lielākai daļai no viņiem (81%) nav ne jausmas par balsu sadalījumu LPKS.

13% no LPKS zinātājiem uzskata, ka katram biedram ir viena balss.

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina, kas ir LPKS (n=512, 62% no visiem)

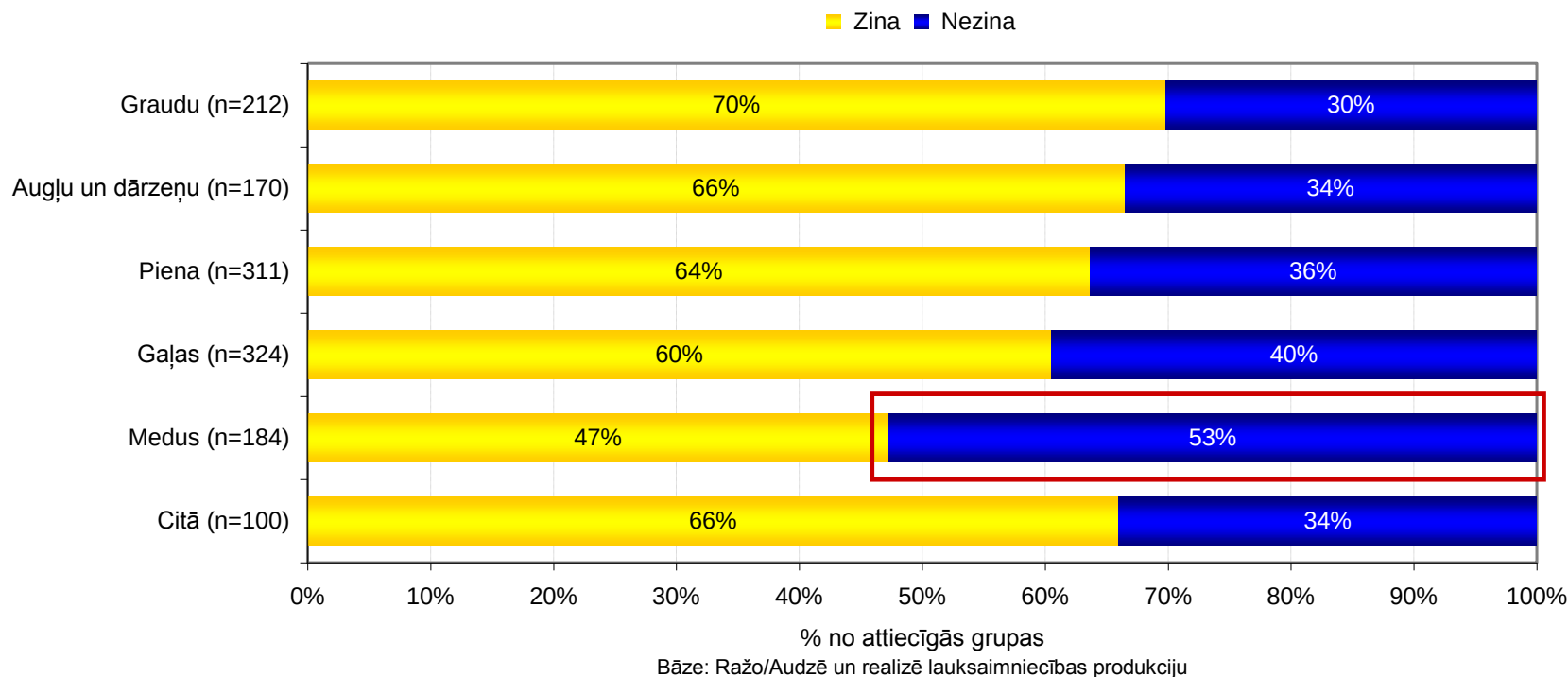
LPKS atpazīstamība pēc reģiona

Nolasīšanas piemērs: 47% aptaujāto lauksaimnieku, kuri ražo/audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, un ir no Latgales zina par lauksaimniecības produkcijas korporatīvajām sabiedrībām.

Informētība

LPKS atpazīstamība pēc nozares, kurā darbojas

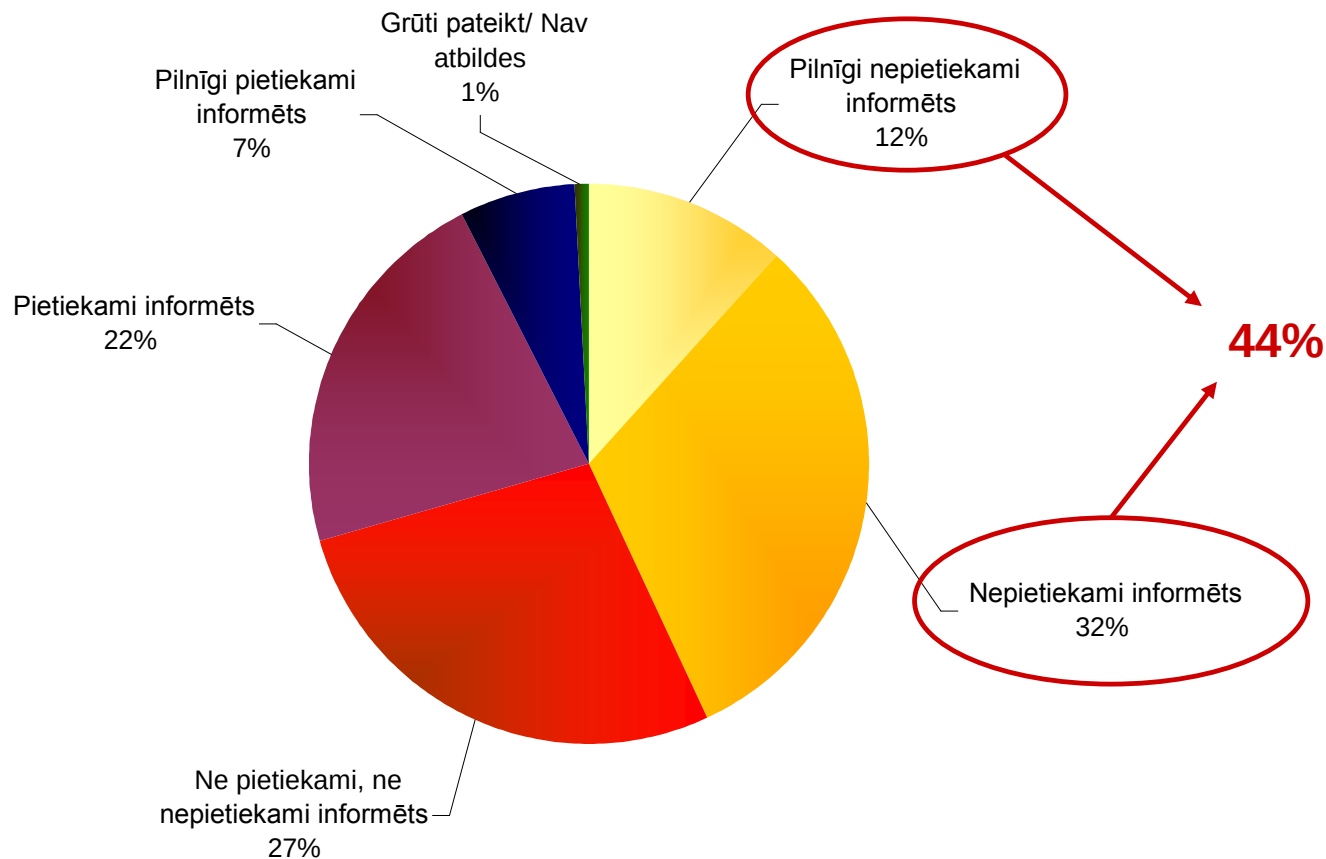

Informētība

15

Sadalījumā pa nozarēm visnezinošākie ir lauksaimnieki, kuri nodarbojas ar biškopību. Otri nezinošākie ir lauksaimnieki, kuri nodarbojas ar gaļas lopu audzēšanu.

Informētība par LPKS, to sniegtajām iespējām

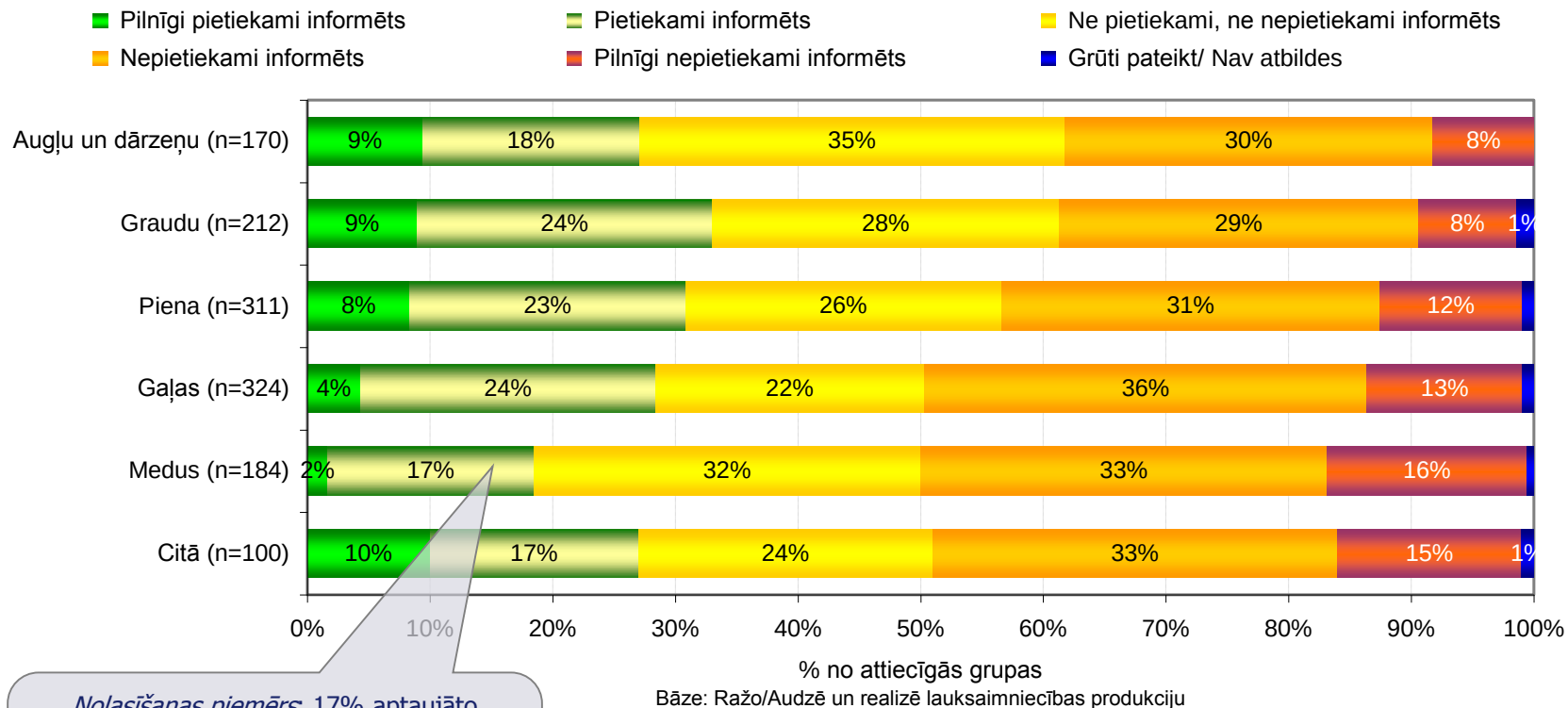
Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju (n=822)

Informētība

16

7% aptaujāto lauksaimnieku uzskata sevi par pilnīgi pietiekami informētiem par LPKS un to sniegtajām iespējām, 22% - pietiekami informētiem. 44% uzskata sevi par nepietiekami informētiem.

Informētība par LPKS pēc nozares, kurā darbojas

Nolasīšanas piemērs: 17% aptaujāto lauksaimnieku, kuri ražo/audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, un nodarbojas ar biškopību, ir pietiekami informēti par LPKS

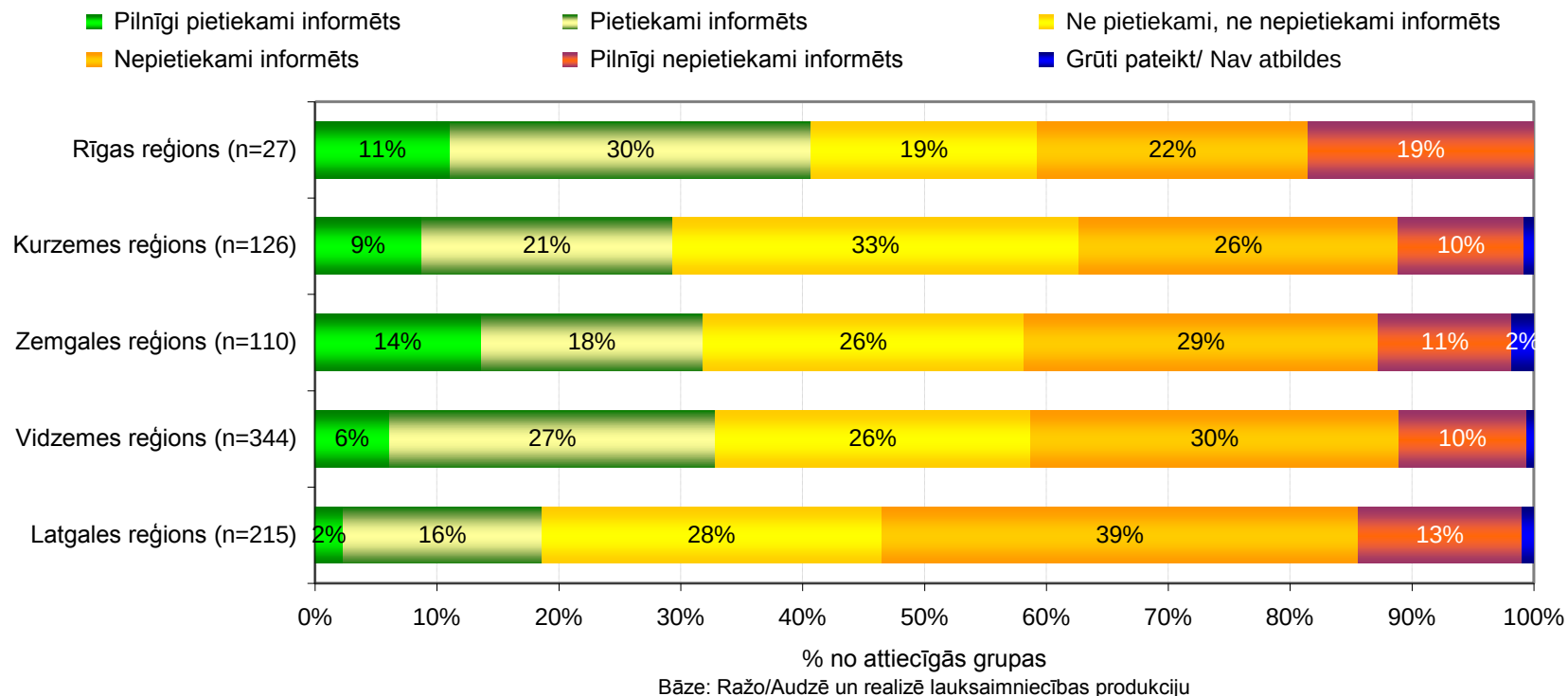
Informētība

17

Līdzīgi kā ar LPKS atpazīstamību visretāk "pilnīgi pietiekami informēti" ir biškopji un gaļas lopu audzētāji. Taču arī citās nozarēs 40% vai vairāk lauksaimnieku nav pietiekami informēti par LPKS.

Informētība par LPKS pēc reģiona

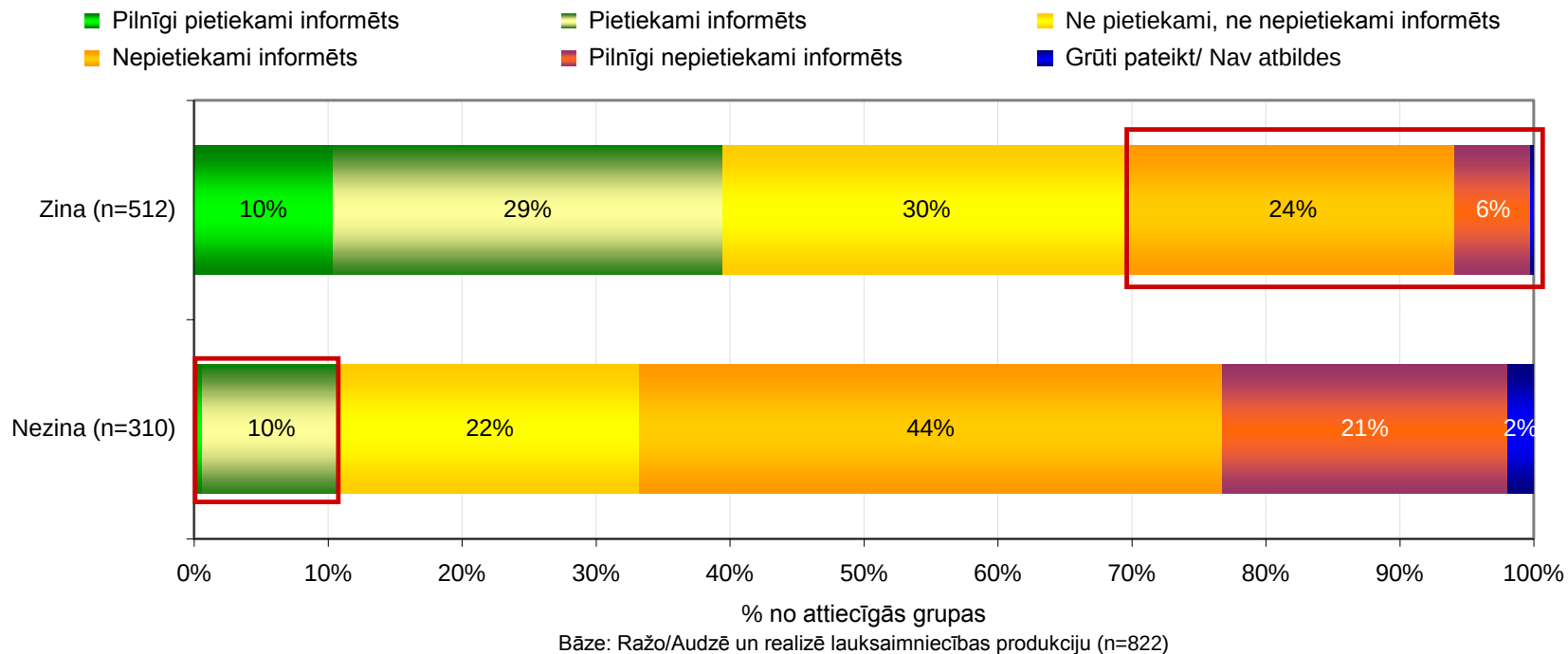
Informētība

18

Vismazāk informēta ir Latgale. Salīdzinoši vairāk informēti jūtas Kurzemes, Vidzemes rajona lauksaimnieki, tomēr arī viņi lielākā daļa nejūtas pietiekami informēti.

Informētība par LPKS pēc informācijas pietiekamības par LPKS

Informētība

19

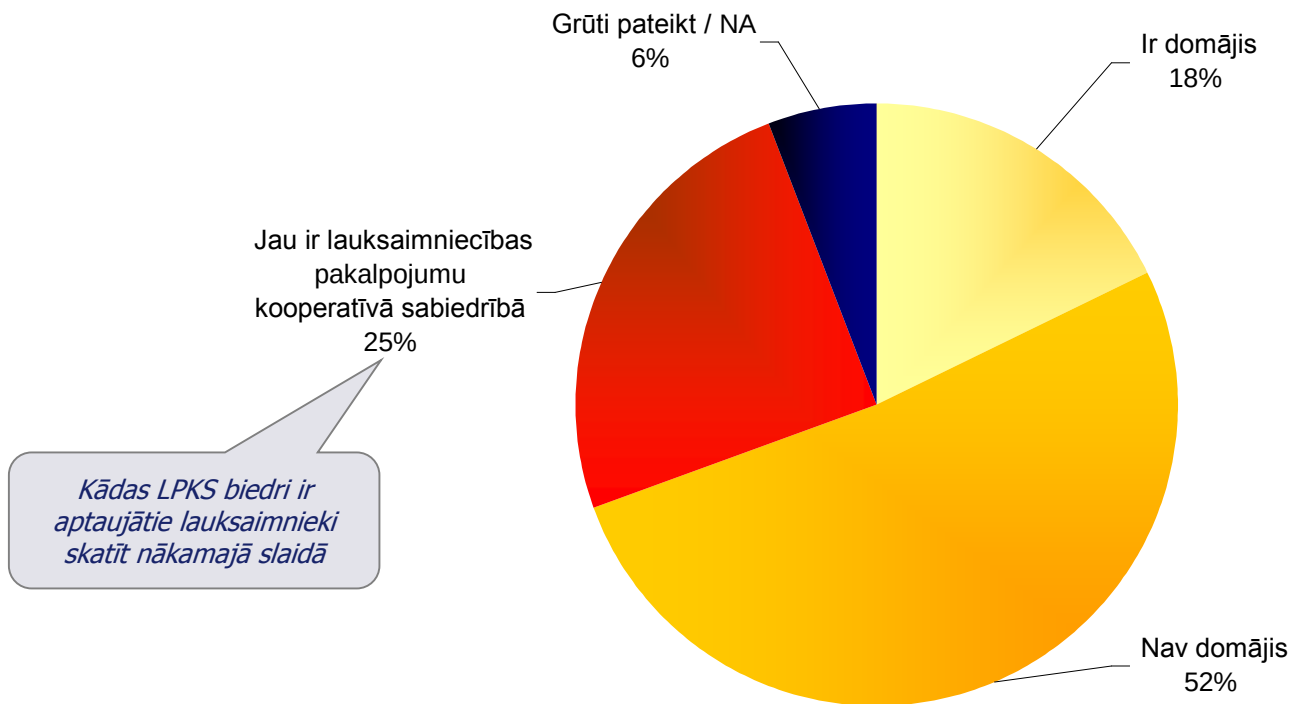
30% lauksaimnieku, kuri zina par LPKS, uzskata, ka nav par tām pietiekami informēti.

Savukārt nezinātāju vidū ir 10% lauksaimnieki, kuri par LPKS nezina un arī iespējams nevēlas zināt un ir apmierināti ar tām zināšanām, kas viņiem ir.

LPKS novērtējums

Apsvēršana iestāties LPKS

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS (n=512, 62% no visiem)

Vērtējums

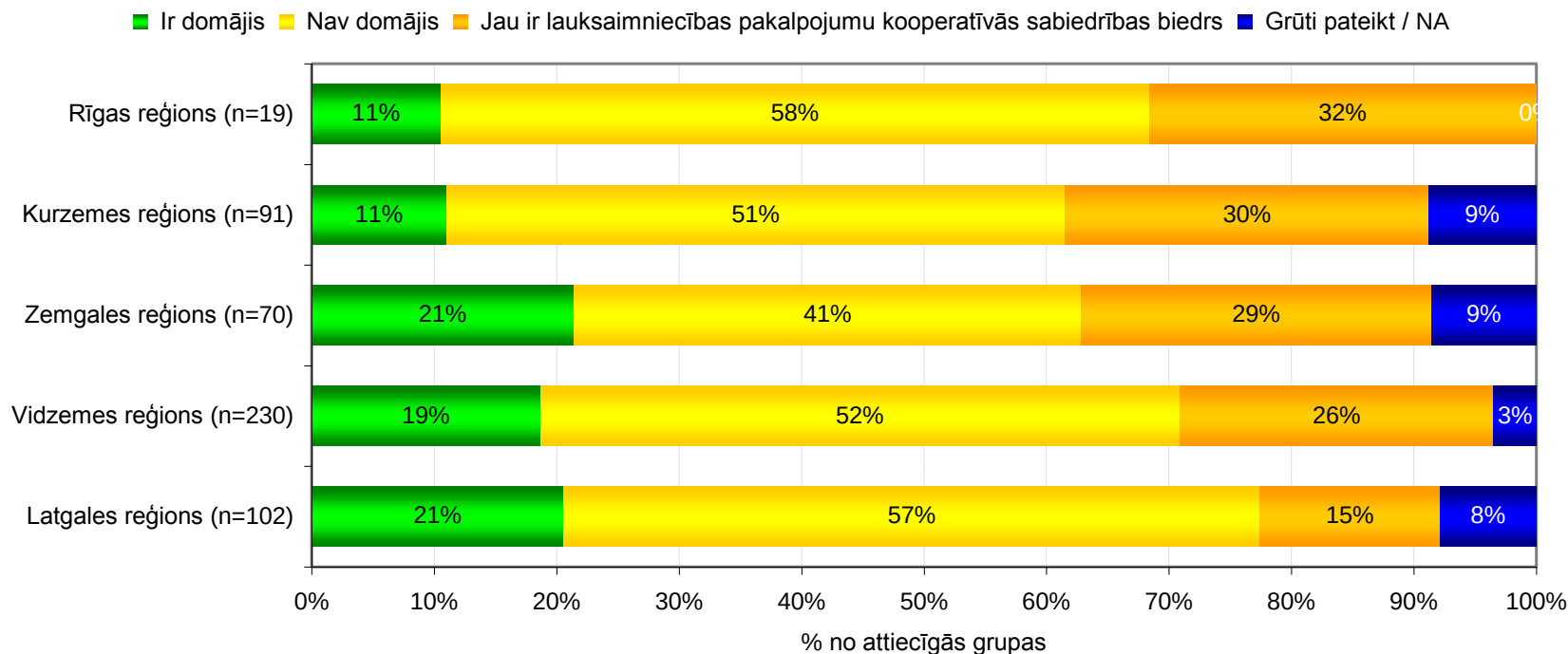
21

Puse aptaujāto lauksaimnieku, kuri ražo/audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS, nav domājuši par iestāšanos LPKS.

25% jau ir kādas LPKS biedrs, vēl 18% ir domājuši par iestāšanos.

Apsvēršana iestāties LPKS pēc reģiona

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS

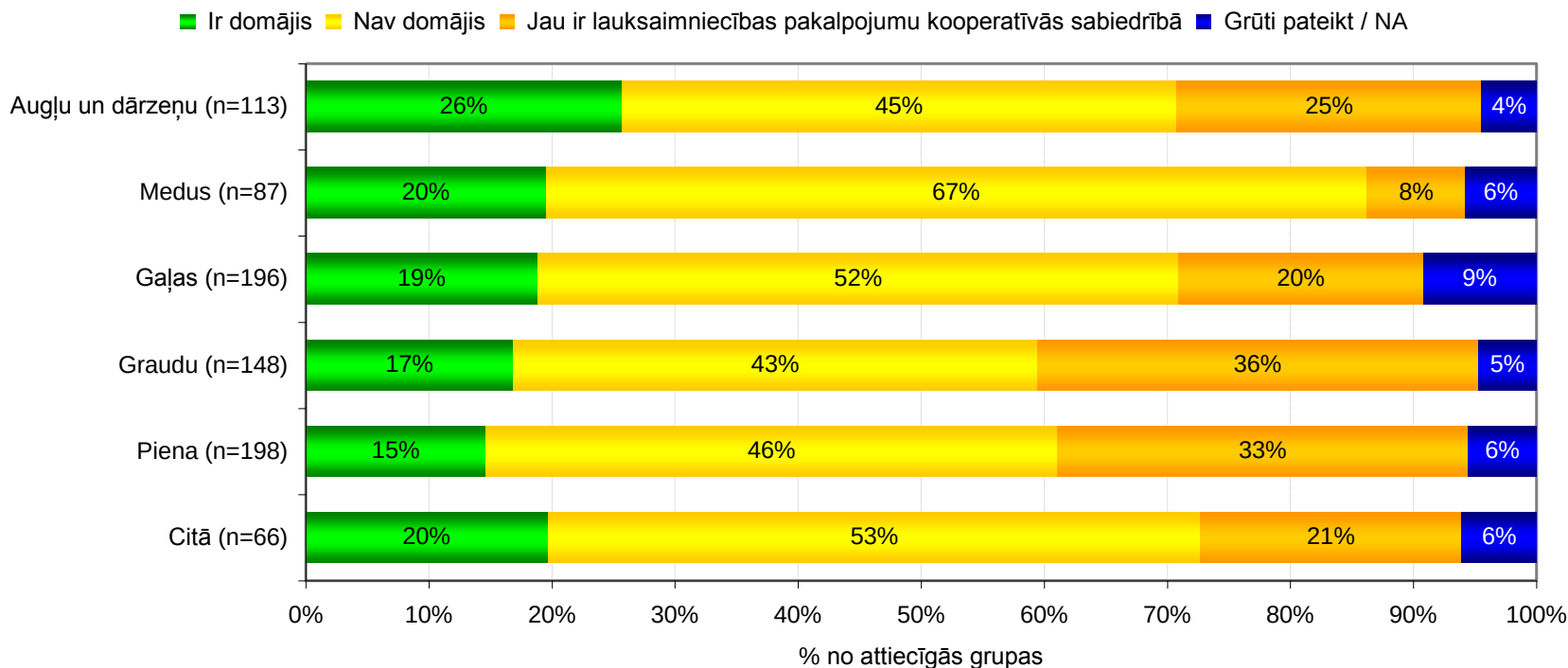
Vērtējums

23

Neatkarīgi no reģiona ~40 – 60% lauksaimnieku nav domājuši par iestāšanos LPKS. Latgalē retāk lauksaimnieki jau ir kādas LPKS biedri.

Apsvēršana iestāties LPKS pēc nozares, kurā darbojas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS

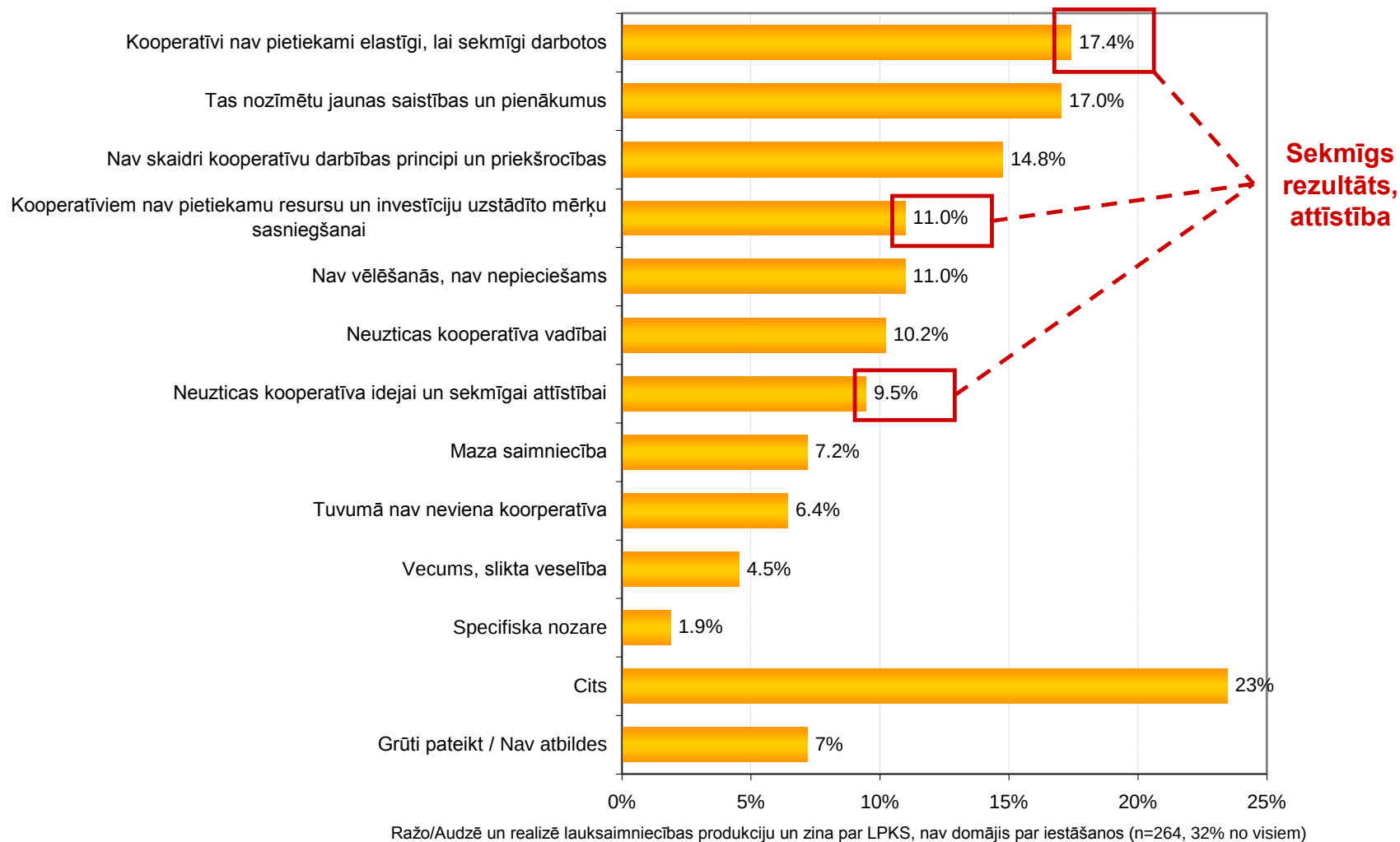
Vērtējums

24

Tā kā lauksaimnieki vienlaicīgi var darboties vairākās nozarēs, tad viņi var būt jebkuras nozares LPKS biedri vai domājuši par iestāšanos tajā / tajos. Jau kādas LPKS biedri biežāk ir lauksaimnieki, kuri darbojas graudu vai piena nozarēs (attiecīgi 36% un 33%).

Kas attur iestāties LPKS?

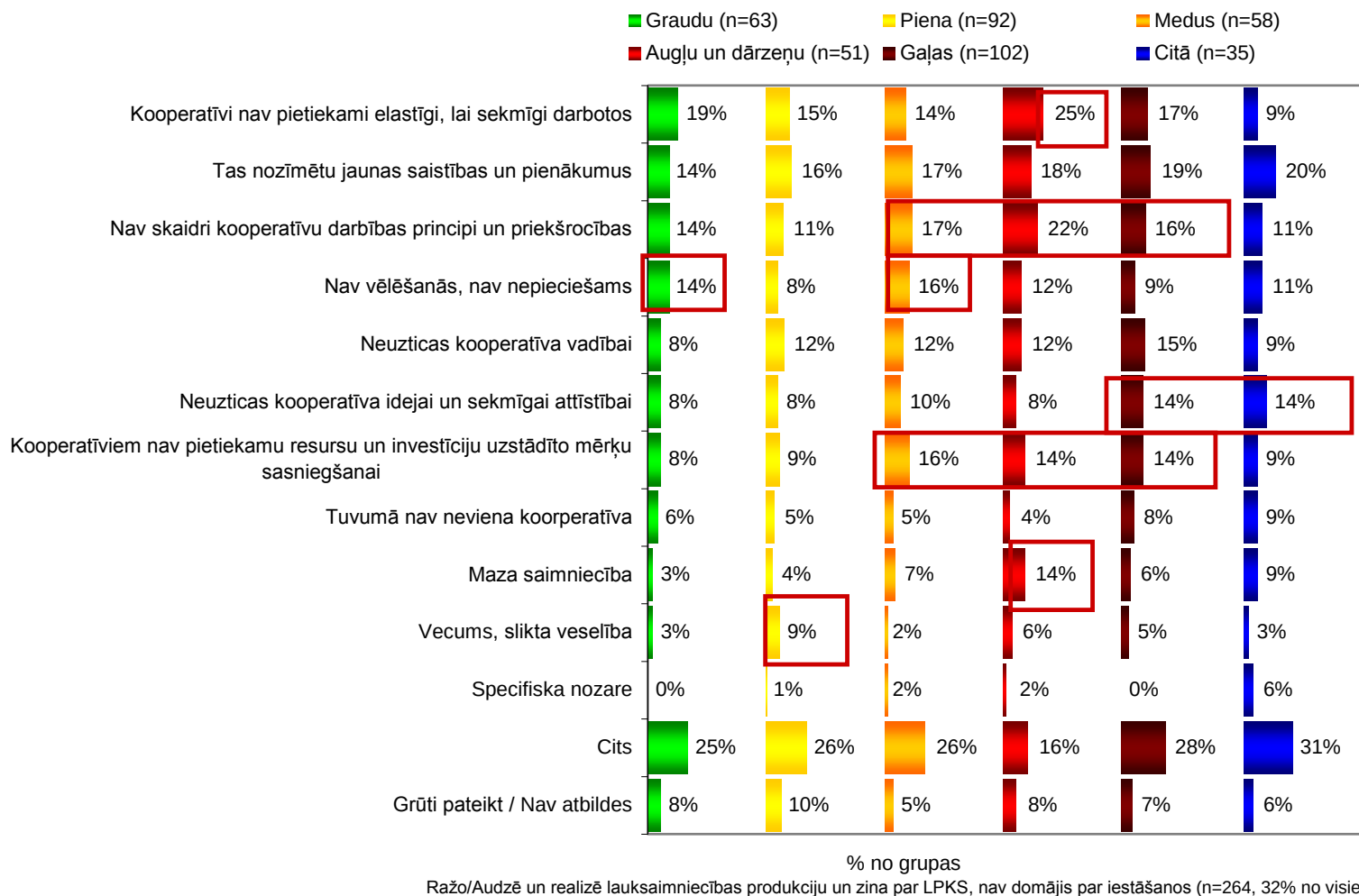
Vērtējums

25

Tiem, kuri nav domājuši par iestāšanos LPKS, ir daudz iemeslu, kāpēc to nav izdarījuši.

Biežāk viņi netic sekmīgam rezultātam, attīstībai (38%) vai nevēlas jaunas saistības, pienākumus (17%). Taču ir arī daudzi citi iemesli – 10% neuzticas kooperatīva vadībai, 6% tuvumā nav neviena LPKS, 4% jūtas pārāk veci, lai to darītu u.c.

Kas attur iestāties LPKS pēc nozares, kurās darbojas?

Vērtējums

27

Galvenie nevēlēšanās iestāties LPKS pēc nozarēm ir atšķirīgi. Attiecīgi augļkopībā biežāk tās ir mazas saimniecības. Biškopībai, augļkopībai un gaļas lopu audzēšanai nav pietiekami resursu vai nav skaidras priekšrocības. Graudkopībā un biškopībā biežāk nekā citās nozarēs lauksaimnieki nevēlas vai neizjūt nepieciešamību iestāties kādā LPKS.

Kas vilina iestāties LPKS?

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, ir LPKS biedrs vai arī ir domājis iestāties (n=218, 27% no visiem)

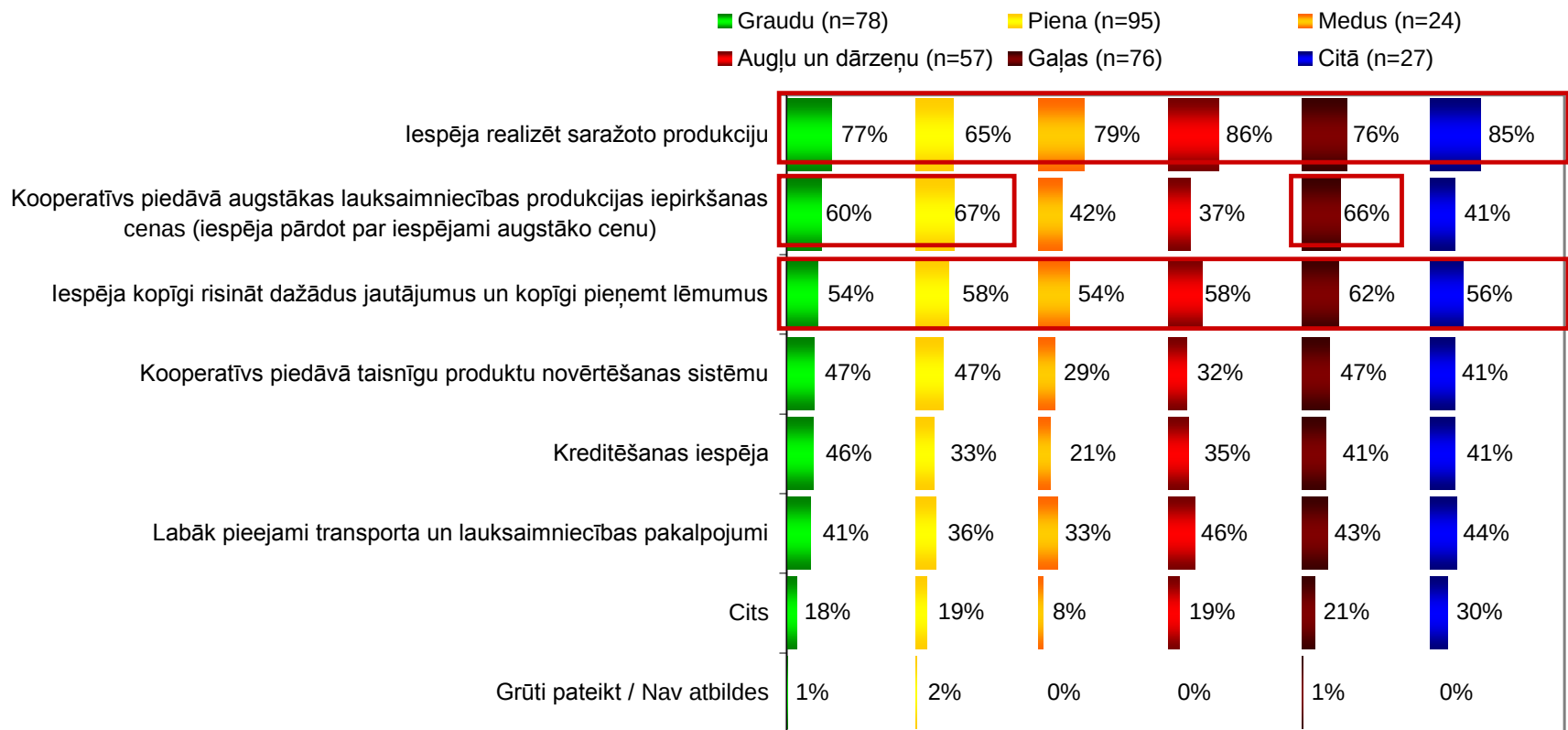
Vērtējums

28

Saražotās produkcijas realizācija ir galvenais iemesls, kāpēc iestājas / veido LPKS (74%). Svarīgi ir arī saņemt augstāku cenu par saražoto (56%) un iespēja kopīgi risināt jautājumus, pieņemt lēmumus (56%).

Kas vilina iestāties LPKS pēc nozares, kurā darbojas?

% no grupas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, ir LPKS biedrs vai arī ir domājis iestāties (n=218, 27% no visiem)

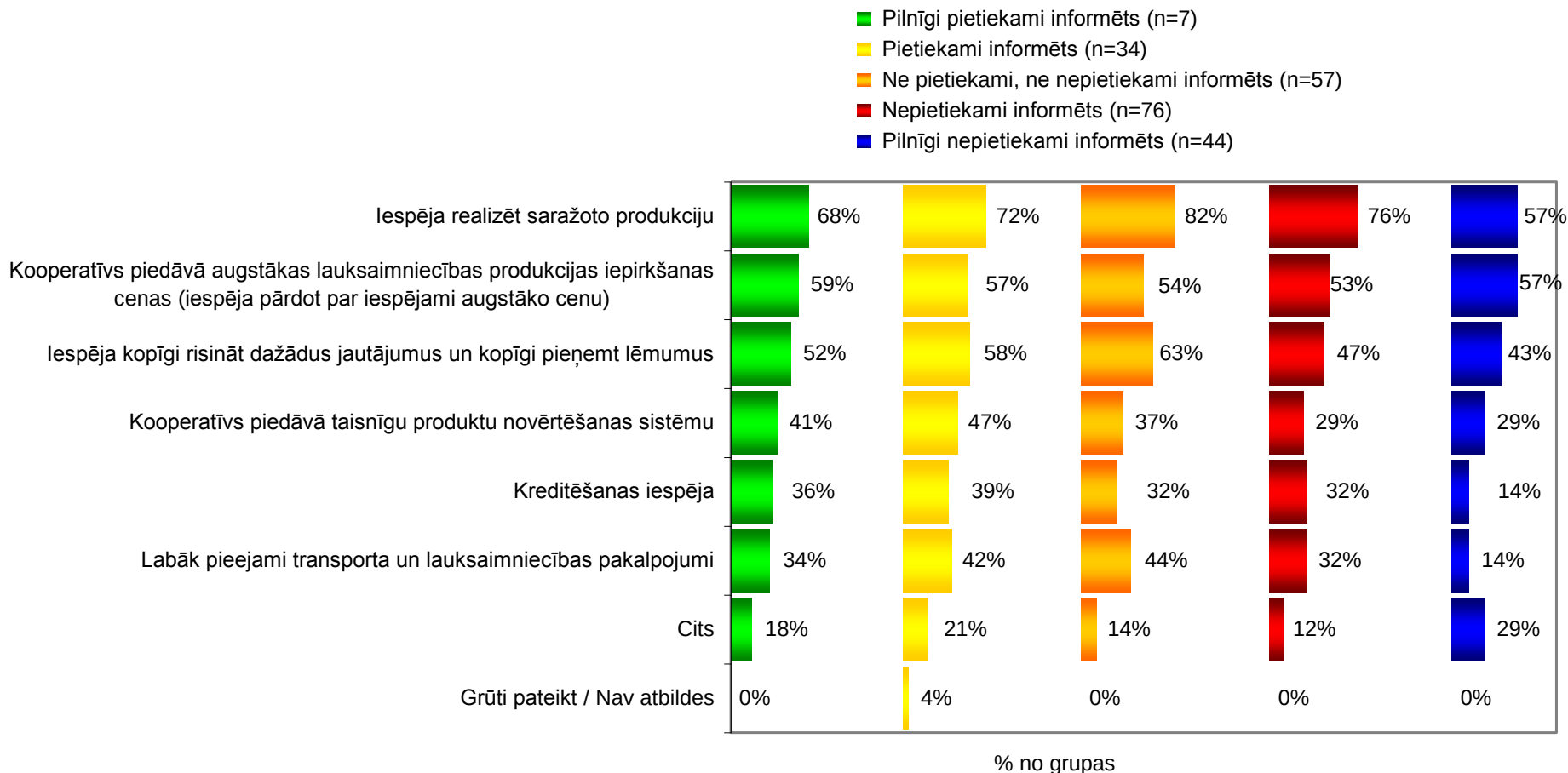
Vērtējums

30

Neatkarīgi no nozares, kurā darbojas, iestāties LPKS vilina galvenokārt iespēja realizēt saražoto produkciju un iespēja kopīgi risināt dažādus jautājumus, kopīgi pieņemt lēmumus.

Lauksaimniekus, kuri darbojas graudu, piena un gaļas nozarēs biežāk piesaista iespēja saražoto pārdot par augstāku cenu.

Kas vilina iestāties LPKS pēc informētības pakāpes par LPKS?

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju, ir LPKS biedrs vai arī ir domājis iestāties (n=218, 27% no visiem)

Vērtējums

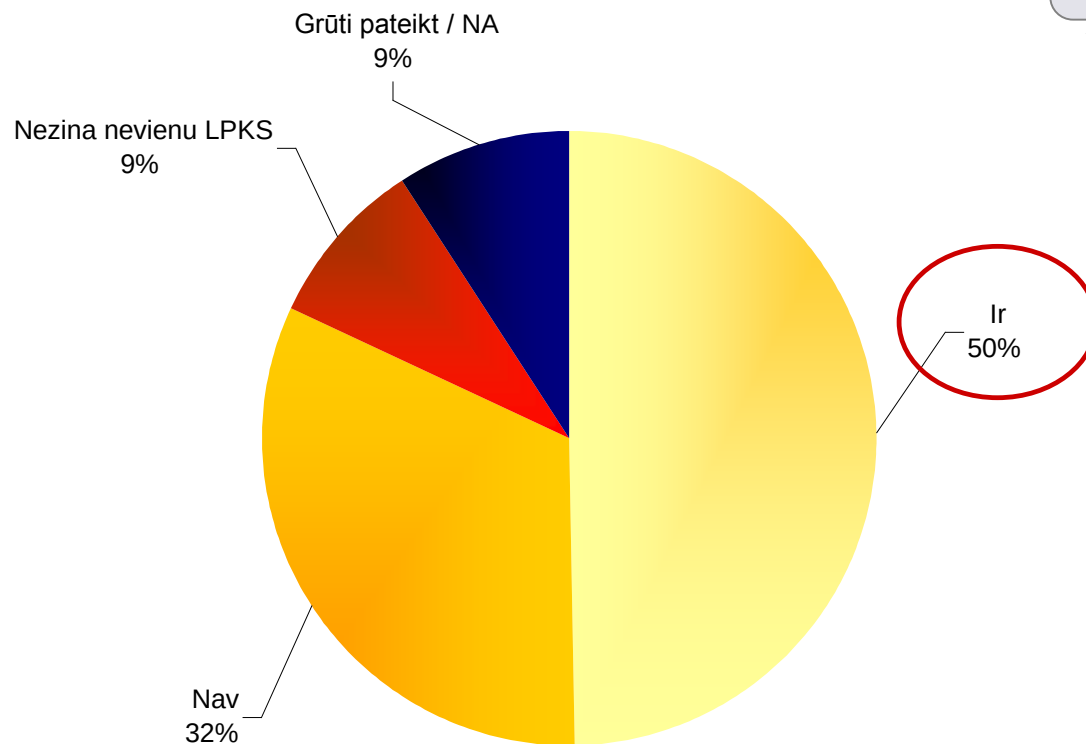
31

Pat tie, kuri nejūtas pilnīgi pietiekami informēti par LPKS, LPKS vilina iestāties produkcijas realizācijas iespēja un augstāka pārdošanas cena. Viņi gan retāk ir informēti par kreditēšanas iespējām vai pieejamiem transporta, lauksaimniecības pakalpojumiem un novērtēšanas sistēmu.

Pārlicība par reģionā spēcīgu LPKS

Jautājums: Vai uzskatāt,
ka Jūsu reģionā ir spēcīgas
LPKS?

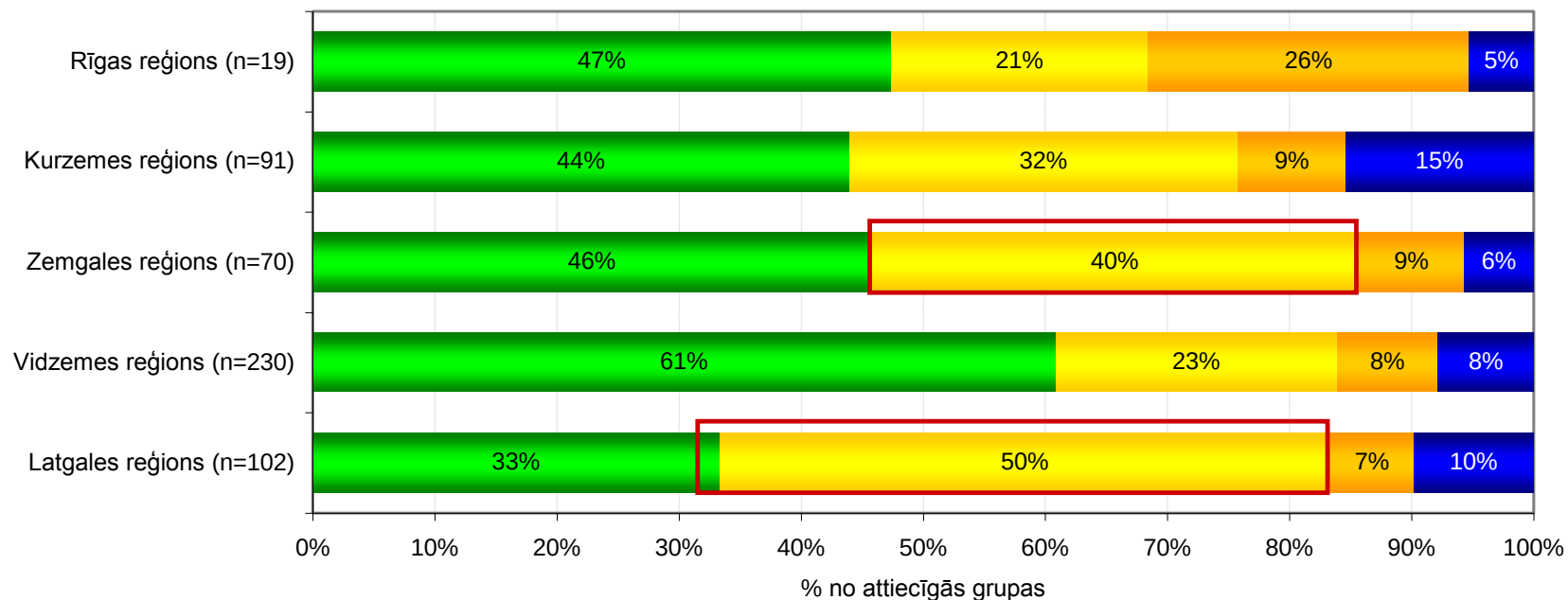

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS (n=512, 62% no visiem)

Vērtējums

Pārlicība par reģionā spēcīgu LPKS pēc reģiona

■ Ir ■ Nav ■ Nezina nevienu LPKS ■ Grūti pateikt / NA

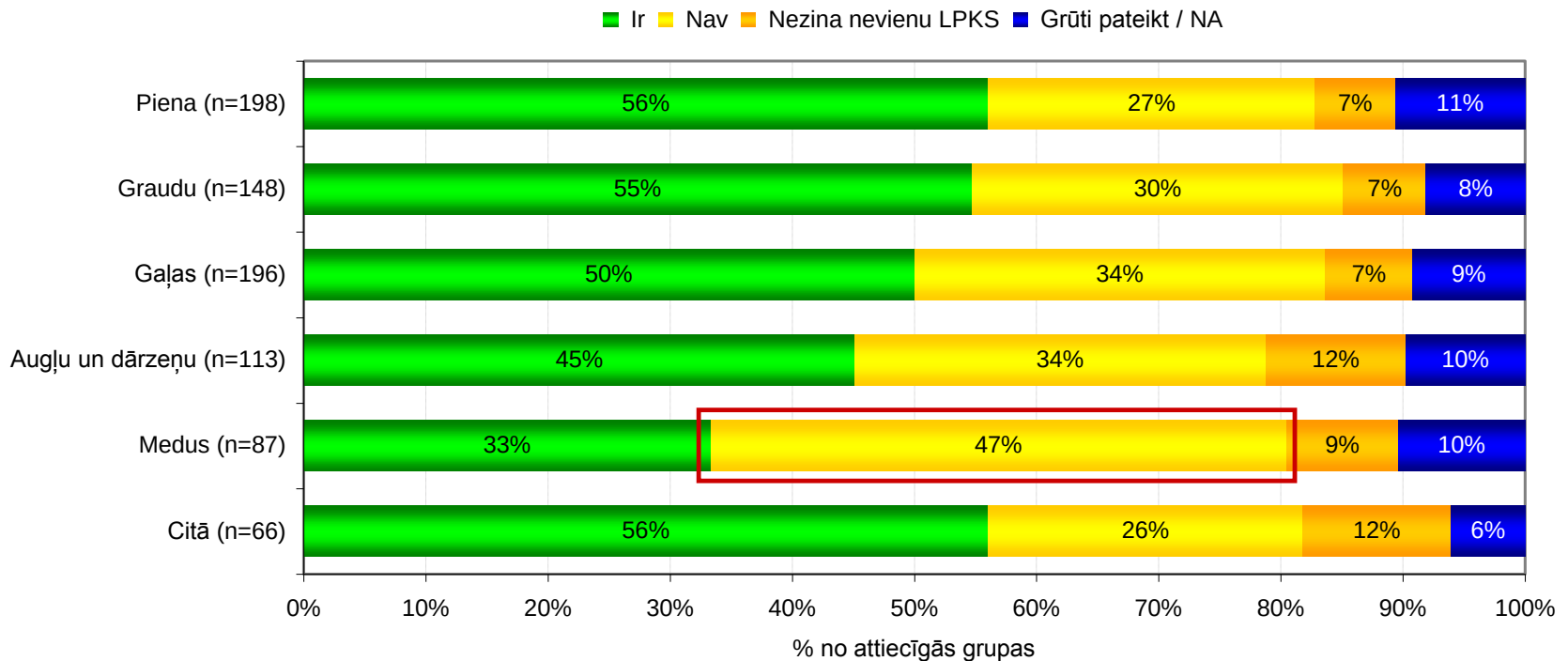
BBāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS

Vērtējums

33

Latgalē un Zemgalē lauksaimnieki retāk zina par kādu spēcīgu LPKS reģionā.

Pārlicība par reģionā spēcīgu LPKS pēc nozares, kurā darbojas

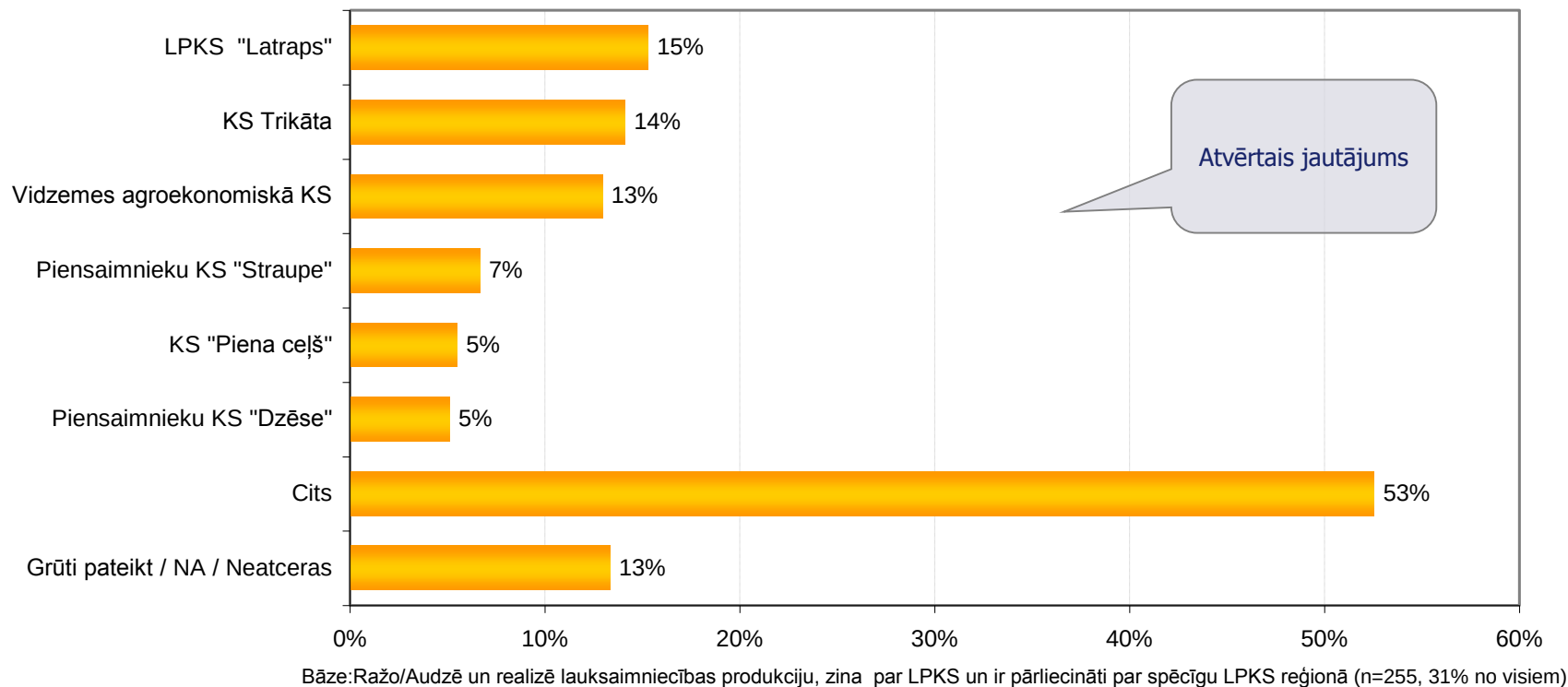
Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS

Vērtējums

34

Spēcīgi LPKS reģionā

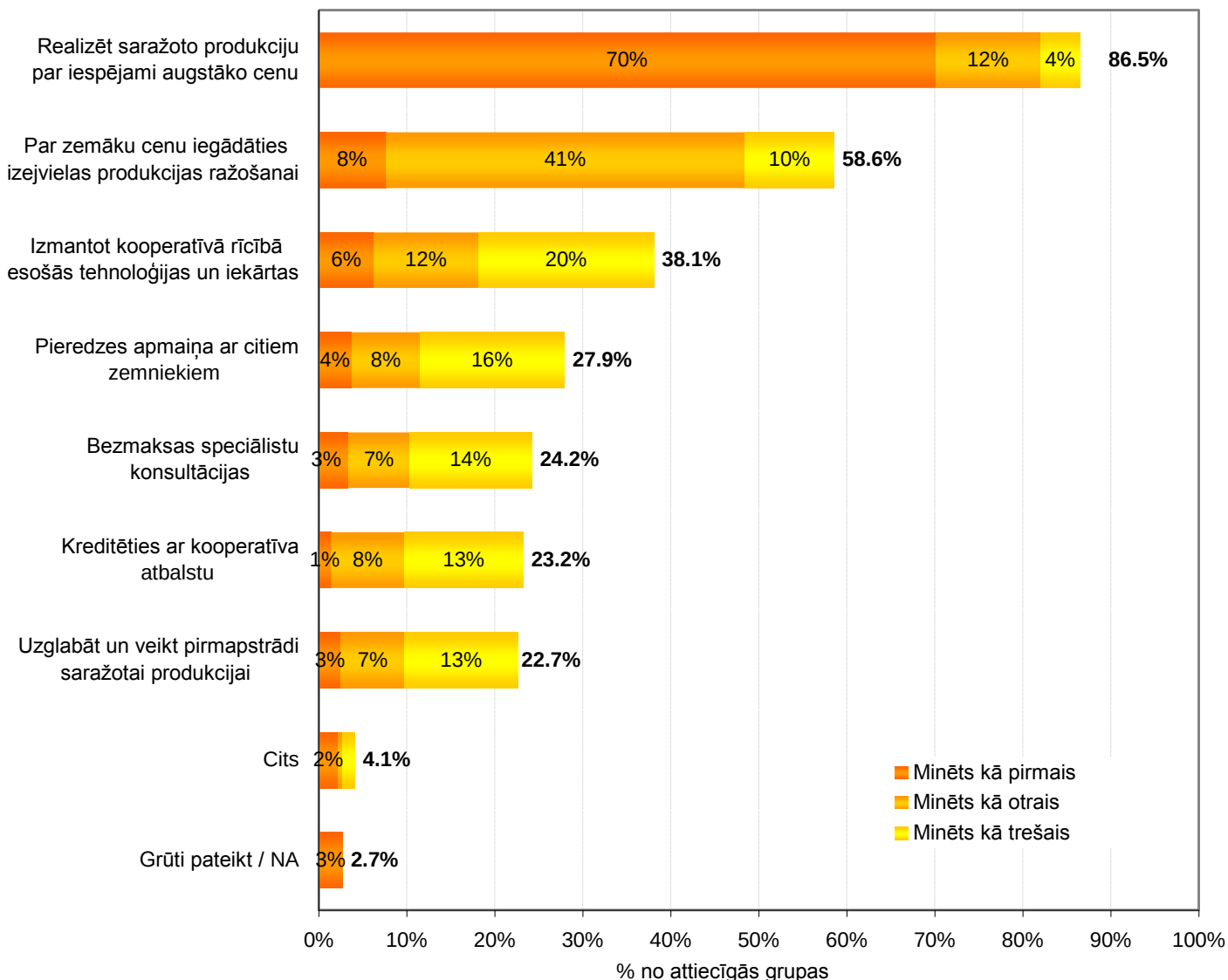
Vērtējums

35

Lielākoties lauksaimnieki, kuri ir pārliecināti, ka reģionā ir spēcīga kooperatīvā saimniecība, zina tikai vienu.

Nozīmīgākās LPKS sniegtās iespējas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS (n=512, 62% no visiem)

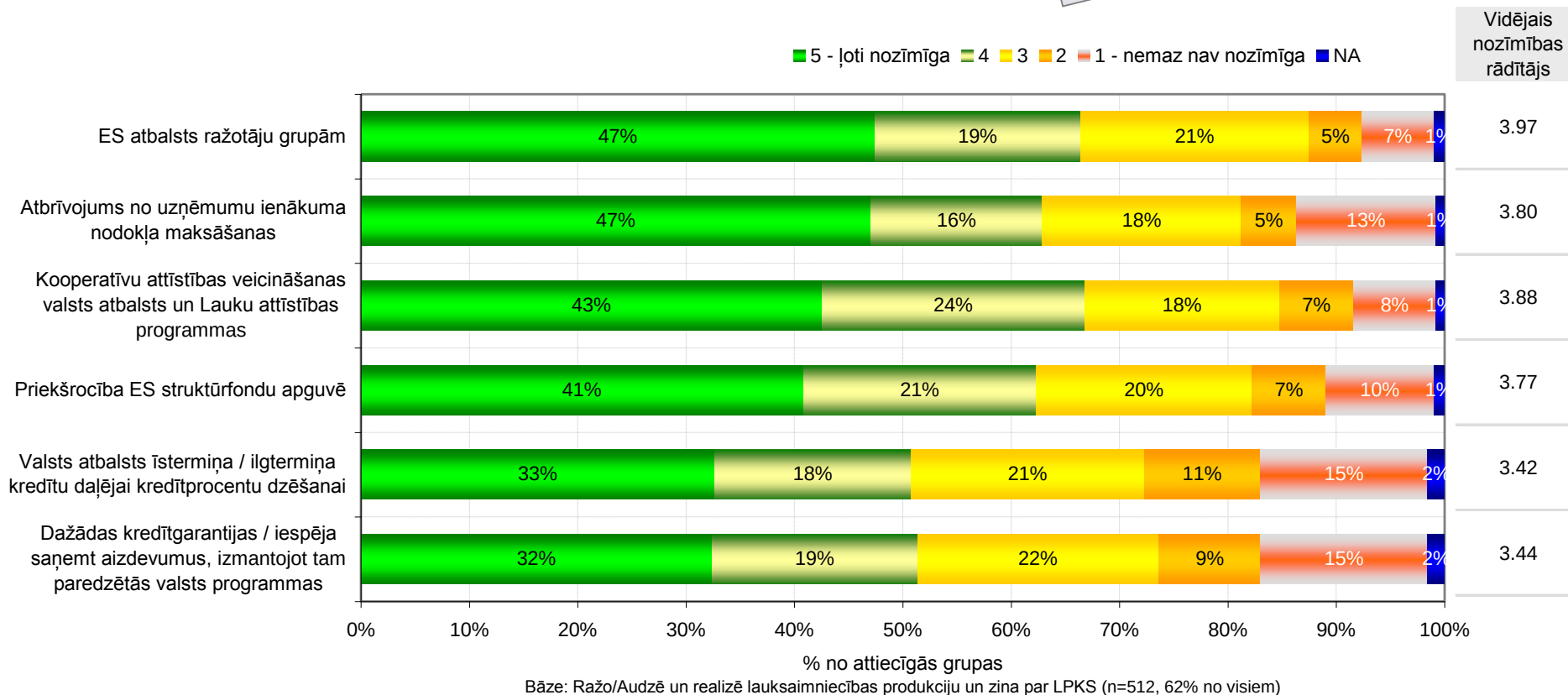
Vērtējums

37

Neatkarīgi vai darbojas LPKS, domā iestāties vai nevēlas, LPKS pirmā priekšrocība ir saražotās produkcijas realizācija par iespējami augstāko cenu (70% kuri zina par LPKS, tas ir pirmais minētais), otrā – zemākas izejvielu izmaksas (41% kuri zina par LPKS, tas ir otrais minētais), tehnikas, iekārtu pieejamība (20% - trešais minētais).

Kooperatīvu priekšrocības

Jautājums: Katru gadu tiek vērtēta lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvu sabiedrību atbilstība Ministru kabineta noteiktajiem LPKS kritērijiem. LPKS, kas atbilst šiem kritērijiem, ir daudz priekšrocību. Lūdzu, novērtējiet atbilstīgo kooperatīvu priekšrocības 5 ballu skalā, kur 1. nozīmē, ka priekšrocība nemaz nav nozīmīga un 5 nozīmē, ka priekšrocība ir ļoti nozīmīga!

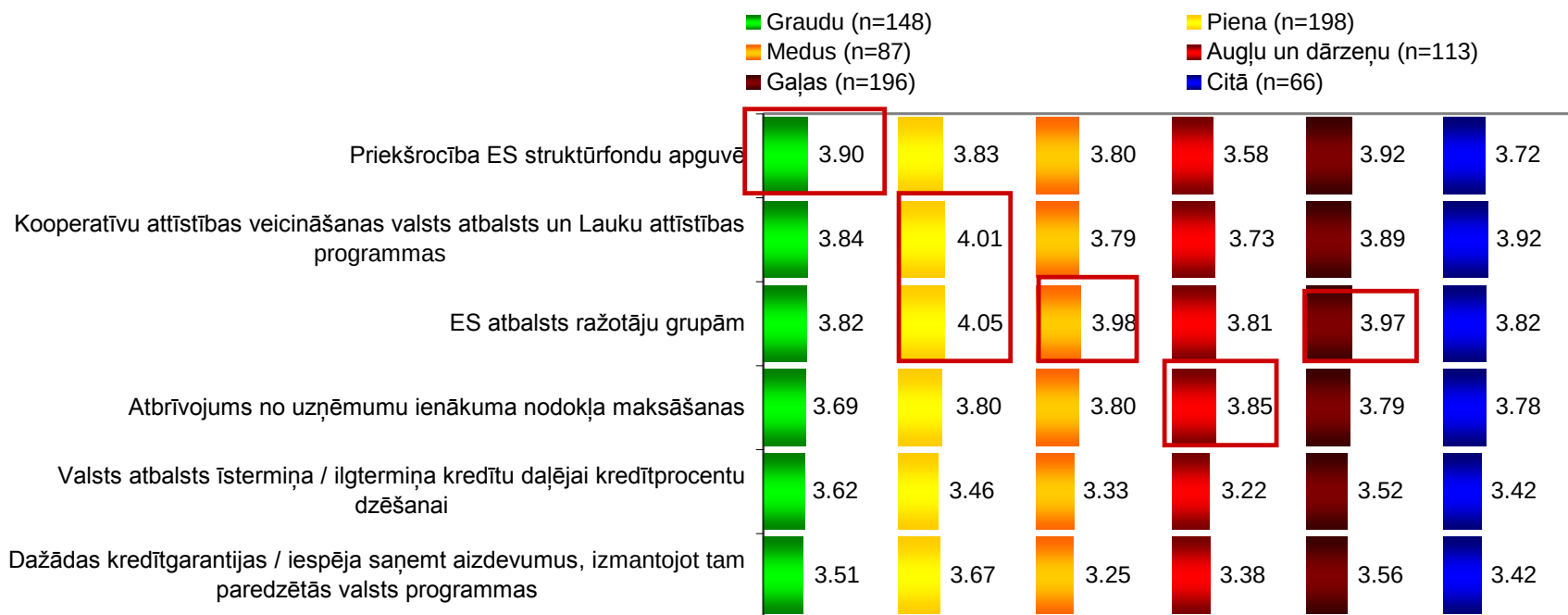
Vērtējums

38

Visi minētie kritēriji pusei vai vairāk lauksaimnieku ir ļoti nozīmīgi vai nozīmīgi. Paši nozīmīgākie ir ES atbalsts ražotāju grupām un atbrīvojums no uzņēmuma ienākuma nodokļa maksāšanas.

Kooperatīvu priekšrocības pēc nozares, kurā darbojas

% no attiecīgās grupas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un zina par LPKS (n=512, 62% no visiem)

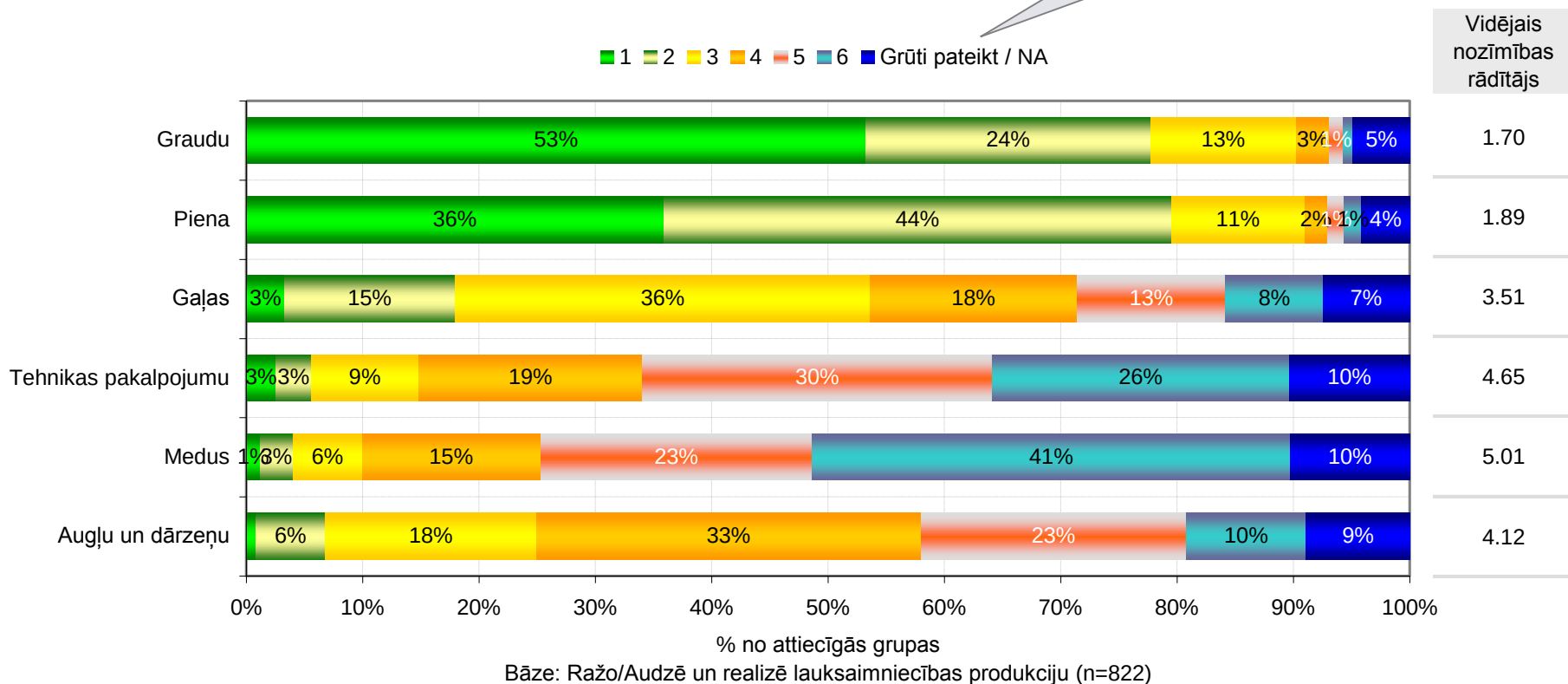
Vērtējums

39

Visi kritēriji lauksaimniekiem ir svarīgi neatkarīgi no nozares, kurā darbojas. Lauksaimniekiem, kuri darbojas graudkopības nozarē, biežāk pats svarīgākais ir priekšrocība ES struktūrfondu apgūvē. ES atbalstu ražotāju grupām visaugstāk novērtē lauksaimnieki, kuri darbojas piena, medus un / vai gaļas nozarē. Augļu un dārzeņu audzētājiem vissvarīgākais ir atbrīvojums no uzņēmuma ienākuma nodokļa maksāšanas.

Lauksaimniecības nozares pēc to LPKS spēcīguma

Jautājums: Lūdzu, sarindojiet lauksaimniecības nozares, sākot ar to, kurā, Jūsaprāt, ir visspēcīgākā kooperācija Latvijā un beidzot ar to, kurā Jūsaprāt ir visvājākā kooperācija

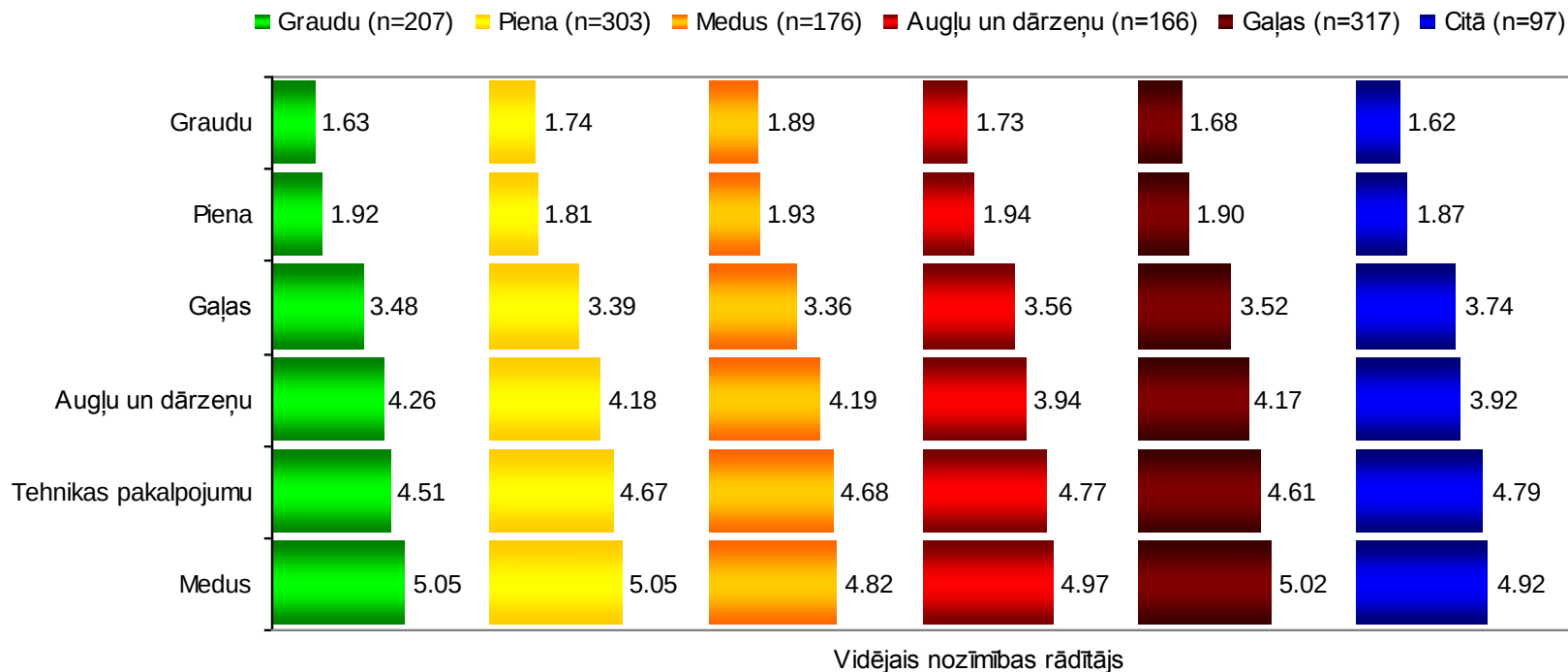

Vērtējums

40

Visspēcīgākās korporācijas lauksaimniecības nozarē ir graudu un piena nozarē. Lai gan graudu nozare biežāk tiek saukta kā pirmā (53%), 33% par tādu uzskata tieši piena nozari. Trešā vietā – gaļas nozare. Pēdējā vietā ir biškopība.

LPKS spēcīgums pēc nozares, kurā darbojas

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un varēja novērtēt kooperāciju stiprumu (n=795, 97% no visiem)

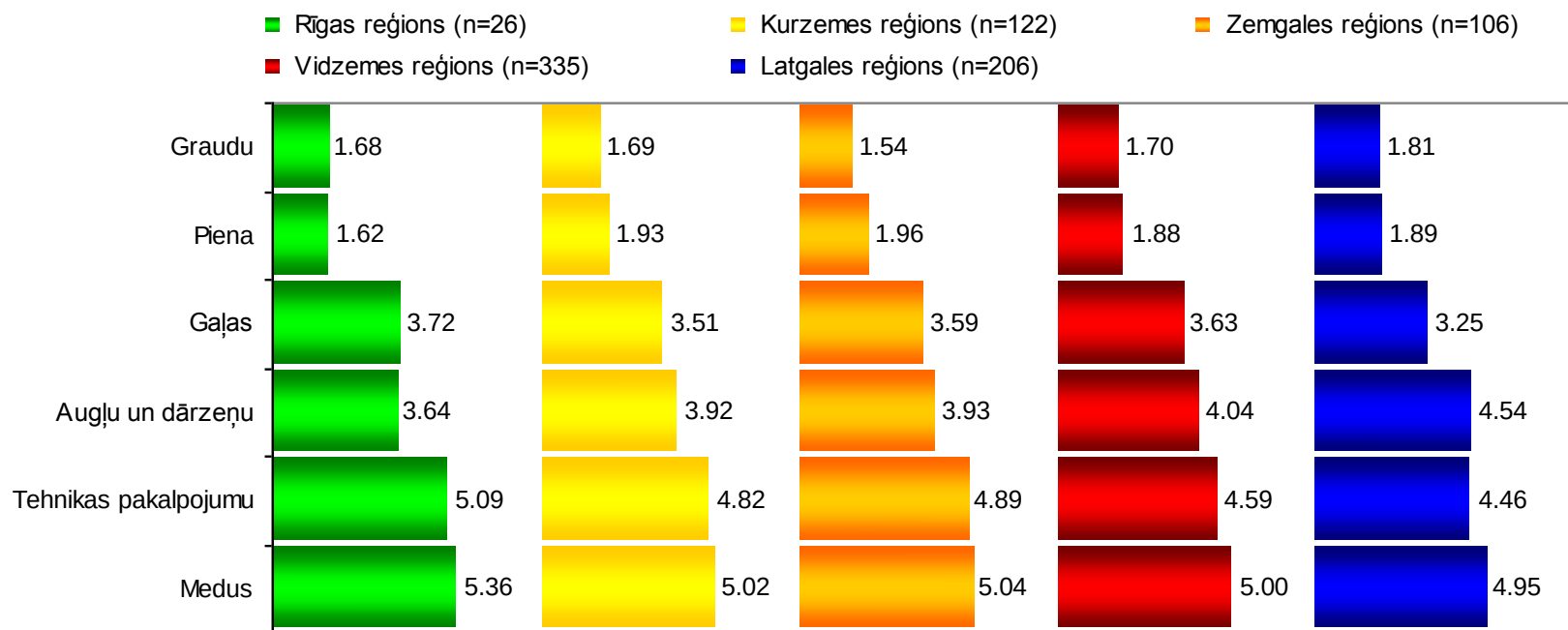
Vērtējums

41

Neatkarīgi kādā nozarē aptaujātie lauksaimnieki darbojas, viņu uzskati ir tādi paši kā kopējais viedoklis. 1.vietā graudu, 2. – piena un 3. – gaļas nozare.

LPKS spēcīgums pēc reģiona

Vidējais nozīmības rādītājs

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un varēja novērtēt kooperāciju stiprumu (n=795, 97% no visiem)

Vērtējums

42

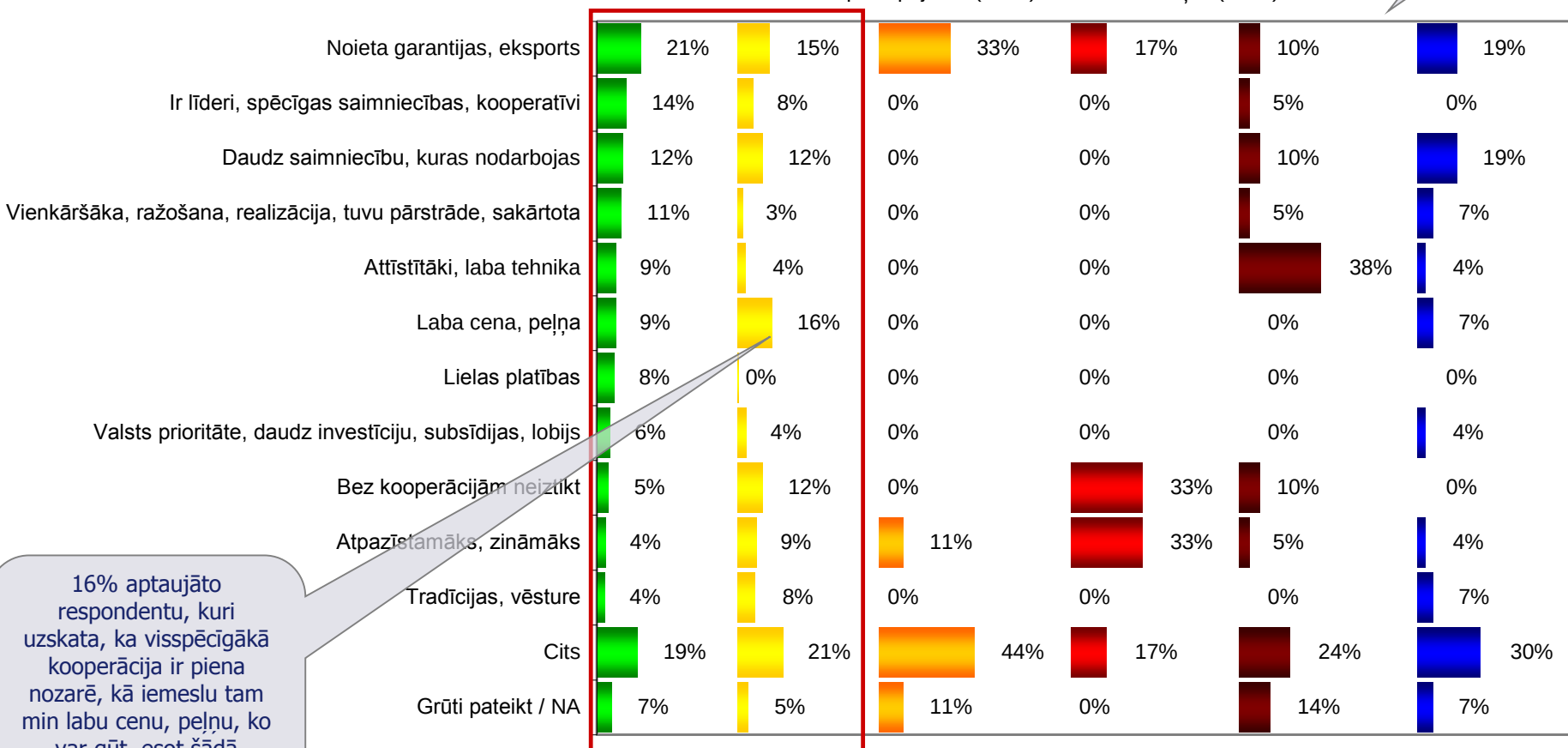
Visos reģionos spēcīgākās korporācijas ir graudkopībā, lai gan pienkopības LPKS īpaši daudz neatpaliek.

Iemesli, kāpēc konkrētā nozarē ir visspēcīgākās LPKS

Atvērtais
jautājums

■ Graudu (n=438)
■ Medus (n=9)
■ Tehnikas pakalpojumu (n=21)

■ Piena (n=293)
■ Augļu un dārzeņu (n=6)
■ Gaļas (n=27)

16% aptaujāto respondentu, kuri uzskata, ka visspēcīgākā kooperācija ir piena nozarē, kā iemeslu tam min labu cenu, peļņu, ko var gūt, esot šādā kooperācijā

% no grupas

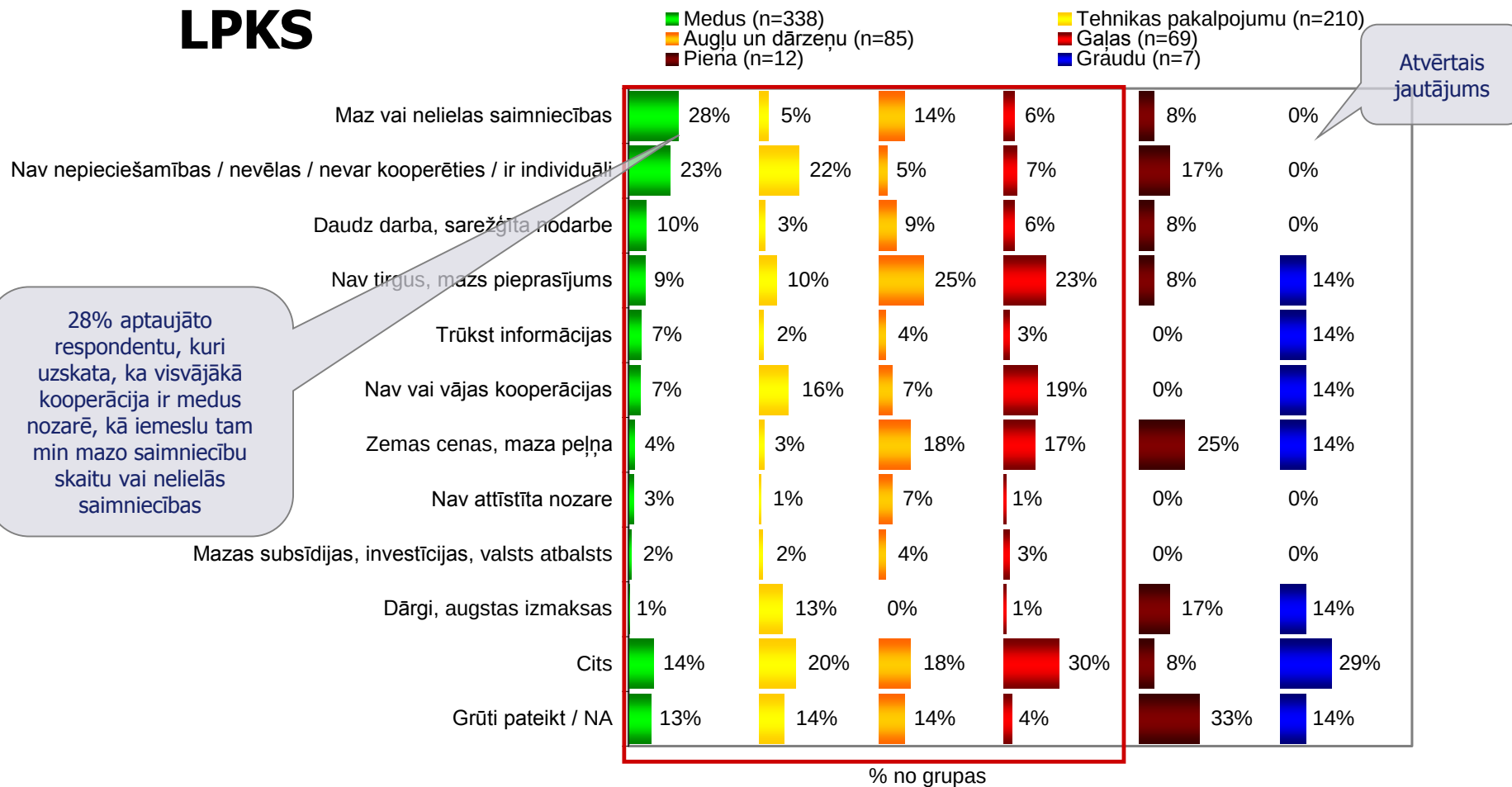
Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un varēja nosaukt spēcīgāko kooperāciju (n=794, 97% no visiem)

Vērtējums

43

Tā kā aptaujātie lauksaimnieki lielākoties ir pārliecināti, ka visspēcīgākās LPKS ir vai nu graudu, vai piena nozarēs, tad iemesli arī galvenokārt ir saistīti ar šīm abām nozarēm. Graudkopībā spēcīgas LPKS ir noieta garantijas, eksporta (21%), līderu (14%) un daudzo saimniecību (12%) dēļ. Pienkopībā – labas cenas, peļņas (16%), noieta garantijas, eksporta (15%), daudzo saimniecību (12%), nespējas iztikt bez kooperācijas (12%) dēļ.

Iemesli, kāpēc konkrētā nozarē ir visvājākās LPKS

Bāze: Ražo/Audzē un realizē lauksaimniecības produkciju un varēja nosaukt visvājāko kooperāciju (n=721, 88% no visiem)

Tikai daži aptaujātie lauksaimnieki uzskata, ka piena vai graudu nozarēs ir visvājāk attīstītas kooperācijas.

Medus nozares kooperāciju vājā attīstība tiek skaidrota ar nelielo saimniecību un mazo kopējo skaitu, kas nodarbojas ar biškopību (28%), kā arī uzskata to par individuālu nodarbi. Tehnikas pakalpojumu nozarē kooperācija ir visvājākā, jo strādā individuāli (tehniku visiem vajag vienlaicīgi, nevēlas savu tehniku dot citiem vai pašiem ir savi iegādāti) (22%), nav tādu kooperāciju (16%), augstas izmaksas (13%). Augļu, dārzeņu nozares vājās attīstības iemesli ir gan tirgus trūkums (25%) un zemā cena (18%). Daudz tiek importēts un nespēj piedāvāt tādu cenu, kā, piemēram, poļi. Arī gaļas nozarē daudz tiek importēts un mūsu lauksaimnieki nespēj piedāvāt tirgū gaļu par tik zemu cenu, līdz ar to nav tirgus.

Kopsavilkums I

- ❑ Lai arī 62% aptaujāto lauksaimnieku, kuri audzē/ražo un arī realizē lauksaimniecības produkciju, zina par lauksaimniecības produkcijas kooperatīvajām sabiedrībām (LPKS), viņi augstu nevērtē savu informētību par tām:
 - 13% no viņiem domā, ka katram biedram ir 1 balss, vēl 4% uzskata, ka balsu skaits ir proporcionāls ieguldījumam.
 - 81% nezina, kāds ir balsu sadalījums LPKS.
 - Vismazāk par LPKS zina Latgalē (47%).
 - 44% aptaujāto lauksaimnieku nejūtas pietiekami informēti par LPKS.
 - Informētība nav atkarīga no nozares, kurā darbojas. Tā kā kooperācijas retāk ir biškopjiem, tad viņi arī vismazāk ir informēti, tomēr lielākā daļa pārējo nozaru pārstāvji arī nejūtas pietiekami informēti.
- ❑ “Pilnīgi pietiekami informēti” jūtas 7% lauksaimnieku, kuri audzē/ražo un arī realizē lauksaimniecības produkciju, un 22% “pietiekami informēti”
- ❑ 25% no viņiem ir kādas LPKS biedrs, 18% ir apsvēruši iestāšanos kādā LPKS. Pārējie lauksaimnieki par LPKS nav domājuši.

Kopsavilkums II

- ❑ Lauksaimnieki neveido vai neiestājas kooperācijā, ja netic sekmīgam rezultātam, attīstībai. Viņi saskata ļoti daudz riskus, ko noteikti ietekmē viņu ne pārāk plašās zināšanas par LPKS un tās iespējām, priekšrocībām.
- ❑ Un otrādi, lauksaimnieki ir iestājušies kādā LPKS vai ir domājuši to darīt, ja redz izdevīgumu – plašāks tirgus, laba cena, iespēja ietekmēt rezultātu, attīstību (kopīgi risināt jautājumus).
- ❑ Arī nozīmīgākās LPKS sniegtās iespējas ir augstāka cena par saražoto produkciju, zemāka cena par izejvielām un kooperatīva rīcībā esošo tehnoloģiju un iekārtu izmantošana.
- ❑ Lielā mērā LPKS popularitāti nosaka LPKS panākumi, ja kādā nozarē veiksies labi (būs tirgus, peļņa, atbalsts no valsts, ES utml.), tad lielākoties tur būs spēcīgas kooperācijas. Liela nozīme ir arī pašiem lauksaimniekiem un viņu vēlmēm un spējām sadarboties. Spēcīgas korporācijas ir arī tur, kur ir līderi, lielas saimniecības. Kooperācijas veido, ja saprot, ka individuāli labums ir mazāks nekā strādājot kopīgi.
 - Spēcīgākās kooperācijas ir graudu un piena nozarēs.
- ❑ Protams, ir situācijas, kad grūti kooperēties (piemēram, tehnikas pakalpojumu sniegšanā, kad visiem tehniku vajag vienlaicīgi), tomēr bieži vien paši lauksaimnieki nevēlas kooperēties, ir pārāk lieli individuālisti un varētu teikt neuzticas viens otram. Vājas kooperācijas ir arī nozarēs, kurās ir mazs lauksaimnieku skaits, nav noieta, maza peļņa, izdevīgāk strādāt individuāli.
 - Par tādām šobrīd var uzskatīt 3 nozares – tehnikas pakalpojumus, augļkopību/dārzkopību un biškopību.

Paldies par uzmanību

Diskusijas, jautājumi, viedokļi

PAPILDUS INFORMĀCIJA IR PIEEJAMA:

- Agnese Krecele
- Tiešais tālr. 27000750
- e-pasts: agnese.krecele@data.lv